

ΚΟΕ

«Πολυπολικός κόσμος»

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αντί εισαγωγής	3
<i>Σημείο πρώτο:</i>	
Η «διπλή μήτρα» που γέννησε τη σημερινή περίπλοκη και κρίσιμη διεθνή κατάσταση	5
Ορισμένες ακόμα αποσαφηνίσεις	7
Οριοθετήσεις	9
Συμπερασματικά	13
<i>Σημείο δεύτερο:</i>	
Η σημερινή σύγκρουση, ο πόλεμος που διεξάγεται, η συγκεκριμένη θέση μας	15
Μια αναγκαία παρέκβαση	15
Η ουσία της «μετάβασης»	18
Τα τρία κοσμοκρατορικά κέντρα και ο ανταγωνισμός τους	21
Τέσσερα ποιοτικά χαρακτηριστικά	24
Οριοθετήσεις	28
Συμπερασματικά	35
<i>Σημείο τρίτο:</i>	
Η Ελλάδα, ο πόλεμος γενικά και ειδικά, η ανάγκη ουδετερότητάς της	38
Κίνδυνοι και κριτήρια για την ύπαρξη μιας χώρας σαν την Ελλάδα	39
Ο στόχος της Ουδετερότητας της χώρας	42
Οριοθετήσεις	43
Συμπερασματικά	45

ΚΟΕ

Ρεθύμνου 11, 10682 Αθήνα

Τηλ. 210-3845870 | 210-3468282

www.koel.gr | info@koel.gr

Αντί εισαγωγής

Έχουμε κάνει λόγο για τον πολυπολικό κόσμο από το 2008, στις θέσεις για το 2^ο συνέδριο της ΚΟΕ. Λέγαμε τότε:

Ο σύγχρονος κόσμος δεν είναι μονοπολικός, αλλά πολυπολικός.

Η έννοια του πολυπολικού κόσμου περικλείει μια σύνθετη και σε εξέλιξη κατάσταση, την οποία δεν διαμορφώνει ένας μοναδικός και αδιαμφισβήτητος παράγοντας, π.χ. ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός. Η έννοια του μονοπολικού κόσμου προσέδιδε στον παράγοντα αυτό υπερφυσικές και εξωιστορικές δυνατότητες.

Στον κόσμο σήμερα υπάρχουν:

α) μία υπερδύναμη (στρατιωτική, πολιτική, οικονομική), οι ΗΠΑ,

β) τρεις μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα),

γ) τέσσερα μεγάλα οικονομικά κέντρα (ΗΠΑ, Ευρώπη, Ιαπωνία, ενώ αναδύεται και η Κίνα),

δ) μερικές μεγάλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις (ΗΠΑ, Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία, Ιαπωνία, Ιταλία κ.λπ.).

Ταυτόχρονα, δημιουργούνται νέες ομαδοποιήσεις χωρών και δυνάμεων, που κι αυτές προσπαθούν να παρέμβουν περισσότερο ή λιγότερο ανεξάρτητα (Ινδία, Βραζιλία, Κίνα κ.λπ.).

Ένας από τους υπό διαμόρφωση πόλους είναι και ο πόλος των αγωνιζόμενων λαών, η Διεθνής Κοινότητα των Λαών. Η ύπαρξη και δράση αυτού του πόλου βαθαίνει ακόμα

παραπέρα την κρίση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, αλλά και του συστήματος διεθνών σχέσεων που ήθελε να επιβάλει το νεοταξικό ιμπεριαλιστικό διευθυντήριο.

Τον τελευταίο χρόνο γίνεται αρκετή αναφορά στον «πολυπολικό κόσμο». Ο «πολυπολικός κόσμος» γίνεται σύνθημα (π.χ. από τη Ρωσία, την Κίνα και άλλες χώρες) σε αντιπαράθεση με τον «μονοπολισμό» υπό τις ΗΠΑ. Περιγραφικά, η σημερινή σύγκρουση της Δύσης ενάντια στο μπλοκ Ρωσίας και Κίνας αφορά επί της ουσίας τη μετάβαση από τον «μονοπολισμό» σε έναν «πολυπολικό κόσμο», δηλαδή έναν κόσμο –όχι διαφορετικό ποιοτικά– με περισσότερα κέντρα ισχύος. Η σύγκρουση δεν είναι μικρής κλίμακας και μορφοποιείται σαν σύγκρουση ανάμεσα στον «ελεύθερο – δημοκρατικό – πλουραλιστικό κόσμο» της Δύσης και σε «ανελεύθερα απολυταρχικά καθεστώτα» της Ανατολής. Ο πόλεμος της Ουκρανίας περιγράφεται επίσης και ως απαρχή του Γ΄ παγκόσμιου πολέμου.

Αναμφίβολα βρισκόμαστε σε μια τεράστια στροφή στην παγκόσμια σκηνή. Γι' αυτό χρειάζεται να ανακεφαλαιώσουμε τις θέσεις μας, τις εκτιμήσεις μας, τις διαφοροποιήσεις μας από άλλες απόψεις, και επίσης να θέσουμε τις στρατηγικές και ειδικές στοχεύσεις μας. Δεν πρόκειται για κείμενο ανάλυσης, αλλά για κείμενο συμπύκνωσης και οριοθέτησης, κι άρα κείμενο πολιτικής υποστήριξης του προσανατολισμού μας. Μ' αυτήν την έννοια, είναι και κάλεσμα συσπείρωσης ανήσυχων ανθρώπων, φίλων, συναγωνιστριών και συναγωνιστών στην προσπάθειά μας να συμβάλλουμε σε έναν προωθητικό προσανατολισμό μέσα από την ανάπτυξη μιας νέας συνείδησης και αντίστασης.

Σημείο πρώτο:

Η «διπλή μήτρα» που γέννησε τη σημερινή περίπλοκη και κρίσιμη διεθνή κατάσταση

Η «διπλή μήτρα» αφορά πρώτον *τη βαθύτατη κρίση και τις διαρκείς αναδιαρθρώσεις του καπιταλιστικού συστήματος*, μαζί με τον κλονισμό της ηγεμονίας Δύσης-ΗΠΑ, και δεύτερον *τη μεγάλη απουσία του ανταγωνιστικού κινήματος σε παγκόσμια κλίμακα*. Αυτές οι δύο παράλληλες συνιστώσες-καταστάσεις επέδρασαν και επιδρούν ώστε να κατά-γράφονται μεγάλες αλλαγές σε όλους τους τομείς: των παραγωγικών δυνάμεων, των παραγωγικών σχέσεων, των μοντέλων συσσώρευσης και της κρίσης τους, των κινήσεων ξεπεράσματος φραγμών που εμπόδιζαν το κεφάλαιο, των νέων μορφών ελέγχου και διαχείρισης της ζωντανής εργασίας και των κοινωνιών, του ξηλώματος κατακτήσεων των εργαζομένων και της προώθησης εκτεταμένων προγραμμάτων άγριας λιτότητας, των πολιτικών μορφωμάτων και των μορφών αντιπροσώπευσης.

Στον ίδιο χρόνο –μιλάμε για την περίοδο 1975-2022– γνωρίσαμε μεγάλες **πολιτικές αλλαγές**, αλλαγές του συσχετισμού δυνάμεων, υποβιβασμό μεγάλων κέντρων ισχύος (ΕΣΣΔ), ανάδυση νέων κέντρων (π.χ. Κίνα, Γερμανία κ.λπ.), εκτεταμένες αλλαγές συνόρων (ενοποίηση δύο Γερμανιών, απόσχιση από ΕΣΣΔ μιας σειράς χωρών, διάλυση της Γιουγκοσλαβίας κ.λπ.), αρκετούς πολέμους (Ιράκ, Αφγανιστάν, Συρία κ.λπ.) υπό το γενικό σύνθημα της Νέας Τάξης Πραγμάτων ή του «πολέμου ενάντια στην τρομοκρατία».

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 μέχρι σήμερα έχει υποχωρήσει –έως διαλυθεί– το λαϊκό-χειραφετητικό-απελευθερωτικό κίνημα, είτε με τη μορφή του εργατικού και κομμουνιστικού κινήματος, είτε με τη μορφή σοσιαλιστικού μεταρρυθμιστικού ρεύματος, είτε με τη μορφή του εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος στον Γ' κόσμο. Τα μεγάλα κινήματα που εμφανίστηκαν μέσα σε αυτές τις δεκαετίες (και ήταν πολλά) δεν ανέτρεψαν τον γενικό συσχετισμό και δεν κατόρθωσαν να συγκροτήσουν έναν σταθερό πόλο στον σύγχρονο κόσμο.

Τέτοιοι μεγάλοι και πολύ διαφορετικής μορφής κινηματικοί κύκλοι που εμφανίστηκαν και ηττήθηκαν ήσαν η Πολιτιστική Επανάσταση στην Κίνα, η εργατική Αλληλεγγύη στην Πολωνία, η μεγάλη απεργία των ανθρακωρύχων στην Αγγλία (που ορίζει την απαρχή του νεοφιλελευθερισμού ως μοντέλου), αργότερα το αντιπαγκοσμιοποιητικό και αντιπολεμικό κίνημα των αρχών της πρώτης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα, τα κινήματα και η αφύπνιση της Λατινικής Αμερικής (το πιο θετικό στοιχείο σε παγκόσμιο επίπεδο), η Αραβική Άνοιξη με όλες τις εξελίξεις της, η άνοδος κινημάτων και εγχειρημάτων σε Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία (με βραχύτατη διάρκεια και πενιχρά αποτελέσματα), τα Κίτρινα Γιλέκα στη Γαλλία κ.ο.κ. Είχαμε ακόμη την εμφάνιση μιας παθητικής απονομιμοποίησης των προταγμάτων της παγκοσμιοποίησης και μιας διευρυμένης δυσαρέσκειας – φαινόμενα που αποκλήθηκαν από τις ελίτ «εθνολαϊκισμός».

Πιο πρόσφατα, κατά τη διετία 2020-2022, πρώτα με την πανδημία και μετά με όσα γίνονται στον πόλεμο της Ουκρανίας, είχαμε μια ακόμα μεγαλύτερη σύγχυση-αποπροσανατολισμό, παράλυση και διαίρεση του υποκειμενικού παράγοντα.

Επομένως η «διπλή μήτρα» σαν γενική αντίληψη για το πώς και μέσα από ποια επεισόδια φθάσαμε στην τωρινή κατάσταση, είναι αποφασιστικής σημασίας για τον προσανατολισμό μας.

Ορισμένες ακόμα αποσαφηνίσεις

1. Η τεράστια και βαθύτατη κρίση τροφοδότησε μεγάλα αναδιαρθρωτικά κύματα που επέδρασαν (και συνεχίζουν να επιδρούν) στην κοινωνική διάρθρωση, τον ταξικό συσχετισμό, την πολιτική και κρατική διαχείριση, τα κέντρα ισχύος, τον συσχετισμό ανάμεσά τους, τα σύνορα και τη γεωπολιτική επιρροή των διάφορων κέντρων, την εμφάνιση νέων περιφερειακών παικτών.
2. Παρόλο που ο καπιταλισμός «απελευθερώθηκε» από «αναχρονισμούς» οι οποίοι εμπόδιζαν την συσσώρευσή του σε παγκόσμια κλίμακα, παρόλο που από το 1989-90 ενοποιήθηκε η παγκόσμια αγορά υπό το κεφάλαιο και ενσωματώθηκαν στο παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα περιοχές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, παρόλο το «δώρο» που προσέφερε στον παγκόσμιο καπιταλισμό η είσοδος της Κίνας στην παγκόσμια αγορά (και ιδιαίτερα η επένδυση δυτικών κεφαλαίων στην παραλιακή Κίνα με την συνακόλουθη υπερεκμετάλλευση της κινεζικής εργατικής τάξης για δεκαετίες), αυτές οι «ανάσες» δεν απάλλαξαν τον καπιταλισμό (στο σύνολό του) από το να γνωρίζει μεγάλους σπασμούς, μεγάλα επεισόδια κρίσης.
3. Η ένταση της πολυοργανικής κρίσης και η υποχώρηση του κινήματος οδήγησε και τροφοδότησε μια άλλη διαδικασία: έφερε στην κορυφή όλων των βασικών αντιθέσεων τις ενδοκαπιταλιστικές, ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις, όξυνε

στο έπακρο τον ανταγωνισμό και την τάση συγκεντροποίησης των κεφαλαίων, και τώρα οδηγεί στην τάση για τον πόλεμο σαν μια λογική λύση αυτών των αντιθέσεων. Παλιότερα γίνονταν λόγος για 4 βασικές αντιθέσεις στον κόσμο. Αυτές ήταν: α) η αντίθεση σοσιαλιστικού στρατοπέδου / καπιταλιστικού στρατοπέδου, β) η αντίθεση προλεταριάτου / αστικής τάξης στις καπιταλιστικές χώρες, γ) η αντίθεση ιμπεριαλισμού / εθνών και λαών στον Γ' κόσμο, και δ) η αντίθεση ανάμεσα στις διάφορες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Πολλές φορές γινόταν συζήτηση και ξεδιπλώνονταν αντιπαραθέσεις για το ποια από αυτές είναι η κύρια αντίθεση, και συνακόλουθα για τα καθήκοντα που απέρρεαν από τις εκτιμήσεις αυτές. Από το 1989-90, ακόμα και τυπικά, έχει εκλείψει η αντίθεση σοσιαλιστικού / καπιταλιστικού στρατοπέδου, κι άρα έχουμε μια νέα σύμπλεξη των υπόλοιπων 3 βασικών αντιθέσεων, ενώ έχουν έρθει τώρα στο προσκήνιο με οξύ τρόπο και νέες βασικές αντιθέσεις, όπως η αντίθεση καπιταλιστικά οργανωμένων κοινωνιών / φύσης-περιβάλλοντος. Επίσης έχει ενταθεί η ανάγκη διεθνικών λύσεων σε πολλά προβλήματα και αντιθέσεις, καθώς και η αδυναμία αντιμετώπισής τους απλά σε εθνοκρατική κλίμακα.

4. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες εντάθηκε ένα άλλο χαρακτηριστικό του καπιταλιστικού συστήματος: η ανισόμετρη ανάπτυξη οικονομιών, κλάδων της οικονομίας, χωρών και κέντρων ισχύος. Κυρίαρχες δυνάμεις καταποντίστηκαν μέσα στον ανταγωνισμό (π.χ. ζήσαμε τη μορφή παράδοσης και πτώσης του ανατολικού συνασπισμού και την ήττα -χωρίς πόλεμο- της μίας υπερδύναμης, της ΕΣΣΔ), κι άλλες αναδείχθηκαν σε ηγεμονικές σε μερικές ηπείρους (π.χ. Γερμανία στην Ευρώπη). Ακόμα,

παρά την προώθηση της παγκοσμιοποίησης και της χρηματιστηριοποίησης της οικονομίας, βλέπουμε την ανάδυση νέων ισχυρότατων κέντρων (Κίνα, Ρωσία, Ινδία κ.λπ.). Αυτά ζητούν μια νέα διεθνή διευθέτηση η οποία να καταγράψει τον πραγματικό συσχετισμό, και αμφισβητούν έμπρακτα τη μέχρι σήμερα κυριαρχία της Δύσης. Η ανισόμετρη ανάπτυξη είναι ένα δομικό χαρακτηριστικό μέσα στο πλαίσιο του καπιταλιστικού συστήματος, του ανταγωνισμού που το διέπει και το διαπερνά.

5. Με κάπως περίπλοκο και ίσως αντιφατικό τρόπο, λοιπόν, φθάσαμε σήμερα να εντείνεται η σύγκρουση ανάμεσα σε τρία βασικά κέντρα ισχύος στον κόσμο: τις ΗΠΑ, την Κίνα και τη Ρωσία, που αποτελούν τους τρεις κοσμοκρατορικούς πόλους του σύγχρονου κόσμου.

Οριοθετήσεις

- **Πρώτον**, η παραγνώριση της «διπλής μήτρας» σε όλη την πορεία των τελευταίων 45 χρόνων οδηγεί σε συνεχόμενες μονόπλευρες αναλύσεις και τοποθετήσεις που εντείνουν τον αποπροσανατολισμό και τη σύγχυση. Για παράδειγμα, η άρνηση να ειπωθεί η παγκόσμια κρίση και αναδιάρθρωση που συντελούνταν σε Δύση και Ανατολή κατά τις δεκαετίες του 1970 και του 1980 οδήγησε τη συντριπτική πλειοψηφία της υπαρκτής αριστεράς να θεωρήσει τον γκορμπατσοφισμό σαν ανανεωτική δύναμη του σοσιαλισμού, ενώ στην ουσία αποτέλεσε το τελευταίο όχημα προς την παλινόρθωση του καπιταλισμού στην ΕΣΣΔ και τις ανατολικές χώρες. Η κούρσα των ανταγωνιζόμενων κέντρων ισχύος γίνεται στη βάση των αναγκών και επιταγών του ψηφιακού καπιταλισμού, της επιτάχυνσης σε προηγμένους τομείς

(5G, κυβερνοασφάλεια, τεχνητή νοημοσύνη, βιοπολιτικός έλεγχος, κρυπτογραφία-κρυπτονομίσματα, οπλικά συστήματα, ρομποτική κ.λπ.). Επ' αυτής της υλικής βάσης και επ' αυτού του προσανατολισμού (παραγωγής, διαχείρισης, ταξικής διάρθρωσης, κρατικής συγκρότησης, ελέγχου και καταστολής) διορθώνεται ένα ενιαίο σύστημα κοινωνικών σχέσεων με 4 κύρια χαρακτηριστικά: α) «παραγωγή για την παραγωγή» με σκοπό αποκλειστικά το κυνηγητό του υπερκέρδους, β) «παραγωγή κράτους» και γιγάντωση χειριστικών μηχανισμών και βιοπολιτικού ελέγχου, γ) «παραγωγή πολέμου» και γιγάντωση των οπλικών συστημάτων και των καταστροφικών όπλων, δ) «παραγωγή αλλοτρίωσης» και αποξένωσης σε κλίμακες και διαστάσεις πρωτόγνωρες στην ιστορία του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

- **Δεύτερον**, η διαρκής παραγνώριση της «διπλής μήτρας» και η εντελώς καθυστερημένη ανακάλυψη της γεωπολιτικής και της σημερινής σύγκρουσης Δύσης / Κίνας-Ρωσίας, όπως και η ένταξη στη μία ή την άλλη στρατοπέδευση, οδηγούν στην κατάργηση αλλά και την αγνόηση ενός κεντρικού ζητήματος: του σύγχρονου «κοινωνικού ζητήματος». Δηλαδή ενός ζητήματος που, όπως και να το κάνουμε, αφορά την κατάσταση του παγκόσμιου προλεταριάτου και της πλειοψηφίας του παγκόσμιου πληθυσμού. Με αυτήν την «έλλειψη» γίνονται αόρατα τα θέματα των κοινωνικών και πολιτικών καθεστώτων στα συγκρουόμενα κέντρα, το ζήτημα της φύσης αυτών των κοινωνικών καθεστώτων και του ρόλου τους.
- **Τρίτον**, η εκτίμηση ότι η κύρια αντίθεση σήμερα αφορά τους ενδοϊμπεριαλιστικούς, ενδοκαπιταλιστικούς, οικο-

νομικούς και γεωπολιτικούς ανταγωνισμούς, οδηγεί αναγκαστικά στο δυνάμωμα της τάσης προς τον πόλεμο και την τεράστια καταστροφή ανθρώπινου δυναμικού, παραγωγικών δυνάμεων, τη διάλυση χωρών, τις πυρηνικές καταστροφές αν χρησιμοποιηθούν πυρηνικά όπλα ή γίνουν «ατυχήματα» σε πυρηνικά εργοστάσια, τον милитарισμό και το εθνικιστικό μίσος, την τεράστια φτωχοποίηση μέσω της «πολεμικής οικονομίας». Η μεγάλη απουσία του υποκειμενικού παράγοντα δεν πρόκειται να καλυφθεί με αυτόματο τρόπο επειδή τάχα θα αλλάξει ο συσχετισμός δυνάμεων σε παγκόσμιο επίπεδο ανάμεσα στα κέντρα ισχύος. Ο υποκειμενικός παράγοντας, για να εκμεταλλευτεί τις αντιθέσεις ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες δυνάμεις, πρέπει να είναι μια οντότητα, να υπάρχει σαν ένα υπολογίσιμο μέγεθος, να παρεμβαίνει για την τροποποίηση του συσχετισμού υπέρ του. Σήμερα τελούμε σε συνθήκες παντελούς απουσίας τέτοιου υποκειμενικού παράγοντα. Τελούμε σε συνθήκες διάλυσής του, και αυτό ορίζει μια ολόκληρη εποχή προσπαθειών και αντίστασης για την ύπαρξή του, την ανάδυσή του, τη διάνοιξη δρόμων. Η αντίσταση στην τάση προς τον πόλεμο και την μετατροπή – κυριολεκτικά– του προλεταριάτου και των λαών σε καύσιμη ύλη στον ενδοϊμπεριαλιστικό-ενδοκαπιταλιστικό ανταγωνισμό για αγορές, ζωτικούς χώρους, παγκόσμια κυριαρχία, η αντίσταση σε όλες τις αναδιαρθρώσεις που επιχειρούνται για τη διαίωνιση του καπιταλισμού και τη χειραγώγηση των μαζών και τον βιοπολιτικό έλεγχο επί της κοινωνίας, αποτελεί βασικό όρο για μια διαφορετική πορεία. Αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χάραξη ενός προσανατολισμού που να διανοίγει δρόμους επιβίωσης αρχικά, και στη συνέχεια ελευθερίας και χειραφέτησης.

- **Τέταρτον**, αφήνεται εντελώς στα αζήτητα το θέμα του υποκειμενικού παράγοντα, της ανάγκης μιας μεγάλης στροφής στη διεθνή σκηνή με την παρουσία και τον ενεργητικό ρόλο ενός πόλου κινήσεων, χωρών και δυνάμεων που θα προωθούν ένα χειραφετητικό εναλλακτικό προωθητικό πρόγραμμα. Ο υποκειμενικός παράγοντας δεν μπορεί να ισχυροποιηθεί ή να εμφανιστεί με κάποιους όρους χωρίς έναν εμπλουτισμό θεωρητικό και πρακτικό, ο οποίος να οδηγεί στην υπέρβαση του ενιαίου συστήματος κοινωνικών σχέσεων που περιγράψαμε – χωρίς δηλαδή την προβολή της θέσης και αναγκαιότητας υπέρβασης του καπιταλιστικού συστήματος και μιας νέας απόπειρας εξαπόλυσης μεταβατικών εγχειρημάτων, πιο πλούσιων, πιο ουσιαστικών και βαθιών από όσα γνωρίσαμε μέχρι σήμερα.
- **Πέμπτον**, η υπόκλιση στον σημερινό συσχετισμό, που «γενετικά» κρατά από τη «διπλή μήτρα», στην ουσία αποποιείται κάθε προσπάθεια για μια άλλη προοπτική, για μια στρατηγική αυτονομία από τα σημερινά πανίσχυρα κέντρα ισχύος. Στην ουσία εγκαταλείψαμε εμείς και οι τύχες μας στο τι θα προκύψει από τη σύγκρουση των 3 κοσμοκρατορικών κέντρων, ευελπιστώντας ότι το ισχυρότερο από τα τρία (οι ΗΠΑ) θα ηττηθεί από τα άλλα δύο, και τότε θα ανοίξει μια καλύτερη εποχή για όλους. Απλό, αφελές και γυμνό ταυτόχρονα, ως δηλωτικό της πλήρους παράλυσης και εγκατάλειψης μιας χειραφετητικής προοπτικής, που σαν προϋπόθεση έχει την ενεργοποίηση λαϊκών κινήσεων και παγκόσμιων μετώπων, τη δραστήρια συμμετοχή μαζών σε μεγάλα μέτωπα, την προβολή στόχων που μπορούν να αγκαλιάσουν την πλειοψηφία του πλανήτη κ.ο.κ.

Συμπερασματικά

Η εκτίμηση της «διπλής μήτρας» οδηγεί σε έναν πολιτικό προσανατολισμό που θέτει ως κυρίαρχα τα ακόλουθα καθήκοντα:

1. Η παραμονή στο έδαφος του καπιταλισμού και της πολυοργανικής κρίσης θα οδηγήσει σε μεγάλες καταστροφές και μεγάλους σπασμούς. Ήδη οδηγεί σε συγκρούσεις όπου η πολεμική στρατιωτική αντιπαράθεση θα βαρύνει κι άλλο, και η τάση προς τον πόλεμο θα ενταθεί. Είναι λοιπόν αναγκαίο να ζυμώνεται αλλά και να διακηρύσσεται η ανάγκη υπέρβασης αυτού του συστήματος συνολικά.
2. Επιτακτικό καθήκον είναι η κάλυψη της μεγάλης απουσίας (υποχώρησης και διάλυσης) του υποκειμενικού παράγοντα. Αυτό το καθήκον δεν μπορεί να αναπληρωθεί με την επιλογή κάποιας από τις στρατοπεδεύσεις που στήνονται.
3. Ο συνδυασμός των 1 και 2 επιβάλλει τη **στρατηγική αυτονομία, από τώρα, από τα τρία κέντρα ισχύος** που «αρπάζονται» αυτήν την περίοδο, εγκαινιάζοντας μια πολύ επικίνδυνη κατάσταση για το σύγχρονο προλεταριάτο, τους λαούς και τα έθνη όλου του κόσμου. Η πυρηνική απειλή, ο πόλεμος, η πολεμική οικονομία πλήττουν πρώτα από όλα το πιο αδύναμο τμήμα του παγκόσμιου πληθυσμού.
4. Οποιαδήποτε αναφορά σε έναν «πολυπολικό κόσμο» χωρίς σαφή αναφορά στη δημιουργία ενός πόλου λαών και κινημάτων – με σαφή προσδιορισμό τη χειραφέτηση, την πραγματική δημοκρατία, την κατάργηση εκμετάλλευσης και εμπορευματικών σχέσεων κ.λπ. – εύκολα μπορεί να ενσωματωθεί στους σχεδιασμούς κάποιας πλευράς των κέντρων ισχύος. Το 2008, όταν κάναμε λόγο για πολυπολικό κόσμο, αυτό γινόταν σε συνθήκες ανόδου μεγάλων μαζικών κινημάτων σε όλον τον κόσμο – με ιδιαίτερη

έμφαση στις χώρες της Λατινικής Αμερικής, την ήττα του Ισραήλ στο Λίβανο αλλά και την υποχώρηση των ΗΠΑ σε Ιράκ και Αφγανιστάν. Επίσης ρίχναμε όλο το βάρος στη ενίσχυση του πόλου της «Διεθνούς Κοινότητας των Λαών». Σήμερα, 14 χρόνια μετά, ο μεγάλος κύκλος αγώνων έχει κλείσει (από το 2015 περίπου και ύστερα) και το γενικό κλίμα-συσχετισμός έχει γίνει δυσμενέστερο για τους λαούς και τις μικρές χώρες. Τότε, το 2008, Ρωσία και Κίνα σφύριζαν αδιάφορα και δεν κόντραραν τίποτα προσπαθώντας να μετέχουν στην παγκοσμιοποιητική διαδικασία...

Σημείο δεύτερο:

Η σημερινή σύγκρουση, ο πόλεμος που διεξάγεται, η συγκεκριμένη θέση μας

Μια αναγκαία παρέκβαση:

Τα σχήματα που δεν χωρούν την πραγματικότητα

Ο καπιταλιστικός κόσμος από τα πρώτα βήματά του παρουσίαζε μια μεγάλη ανισομέρεια και διαφορά δύναμης ανάμεσα σε βασικά ανταγωνιζόμενες Μεγάλες Δυνάμεις, που είχαν τη δυνατότητα να κυριαρχούν και να αποικιοποιούν μεγάλες ζώνες του κόσμου. Στην ιστορία είχαμε την πρωτοκαθεδρία της Ολλανδίας και μετέπειτα της Αγγλίας, αλλά είχαμε και τη δημιουργία ενός αποικιακού συστήματος στο οποίο μετείχαν κι άλλες δυνάμεις, όπως είχαμε και πολέμους κι ανταγωνισμούς ανάμεσά τους. Παρ' όλη την πρωτοκαθεδρία της Αγγλίας για πάνω από 100 χρόνια, αυτό δεν συνεπαγόταν πως γινόταν ό,τι αποφάσιζε ή ήθελε η Αγγλία. Η δύση της βρετανικής αυτοκρατορίας κράτησε μεγάλο διάστημα, και χρειάστηκε ο Α΄ παγκόσμιος πόλεμος για να περάσουμε σταδιακά σε ένα άλλο σύστημα κυριαρχίας με επικεφαλής τις ΗΠΑ (που στην ουσία αναλαμβάνουν την «καθοδήγηση» του καπιταλιστικού κόσμου μετά τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο). Στην εποχή του 19^{ου} αιώνα, όπου κυριαρχεί η Αγγλία, έχουμε τις Μεγάλες Δυνάμεις, αλλά έχουμε και 3 αυτοκρατορίες που θα εκλείψουν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα: την Οθωμανική, την Αυστροουγγρική και τη Ρωσική. Ο Α΄ παγκόσμιος πόλεμος και το πρώτο μεγάλο επαναστατικό κίνημα του 20^{ου} αιώνα θα τις σαρώσει και θα δημιουργήσει μια νέα κατάσταση σε παγκόσμιο επίπεδο. Και

από το 1917 υπάρχει ένα νέο ποιοτικό στοιχείο: η ρωγμή στο ιμπεριαλιστικό καπιταλιστικό στρατόπεδο και στην παγκόσμια αγορά, την οποία προκάλεσε η Οκτωβριανή Επανάσταση, και η δημιουργία της ΕΣΣΔ.

Την εποχή εκείνη δεν γίνεται λόγος για «μονοπολικό» ή «διπολικό» ούτε για «πολυπολικό» κόσμο, αλλά για αντιπαράθεση δύο ποιοτικά αντίθετων, ως προς τους στόχους, συστημάτων: του καπιταλιστικού κόσμου, και του σοσιαλιστικού κόσμου στα πρώτα βήματά του. Επομένως στην πρόσφατη ιστορία παρουσιάζεται πάντα μια ποικιλία στη διεθνή ζωή που δεν μπορεί να υπερκαλυφθεί από την παντοδυναμία μιας δύναμης ή ενός πόλου. Γι' αυτό τα σχήματα που χρησιμοποιούνται πρέπει να λογαριάζονται μέσα από τη σχετικότητα που έχουν, και να μην μας παραπλανούν σχετικά με τις ουσιώδεις βαθιές κινήσεις και τα μεγάλα γεγονότα που τροποποιούν τους συσχετισμούς δύναμης, την άνοδο ή πτώση δυνάμεων και συνασπισμών κ.ο.κ. Με την άνοδο αντιιμπεριαλιστικών κινημάτων, αντιαποικιακών αγώνων και συγκρούσεων με το ιμπεριαλιστικό-αποικιακό κέντρο, η «περιφέρεια» του κόσμου αποκτά μια οντότητα που προσδίδει ακόμα μεγαλύτερη ποικιλία στον σύγχρονο κόσμο, όπως έγινε, μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και την επανάσταση στην Κίνα (1949), με το «Κίνημα των Αδεσμεύτων».

Υπήρξε λοιπόν ένας νέος συσχετισμός που δεν εξαντλούνταν στην αδιαμφισβήτητη πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ και ΕΣΣΔ και τον μεταξύ τους ανταγωνισμό από το 1945 μέχρι το 1989-91, οπότε καταρρέει η ΕΣΣΔ και παλινорθώνεται η Ρωσία. Το διάστημα αυτό πήρε δύο ονομασίες: «ψυχρός πόλεμος», και «διπολικός κόσμος» ή «δύο υπερδυνάμεις». Την ίδια εποχή υπήρξαν και πόλεμοι και επαναστάσεις: π.χ. πόλεμος της

Κορέας, πόλεμος του Βιετνάμ, πόλεμος του Αφγανιστάν, επανάσταση της Κούβας κ.λπ. Αν θέλουμε να πούμε κάτι γενικό για τον 20^ο αιώνα, σε σύγκριση με τον 19^ο, ο 20^{ος} ήταν αιώνας επαναστάσεων, αντεπαναστάσεων, κρίσεων, αναδιαρθρώσεων, επιτάχυνσης του ιστορικού χρόνου και μεγάλων πολέμων. Αιώνας μεγάλων ρωγμών, τεράστιας εισόδου των μαζών στην παγκόσμια ιστορία, παλινορθώσεων του καπιταλισμού και πολλαπλών μεταμορφώσεών του.

Μετά το 1989-91 προβάλλεται το σχήμα περί «μονοπολικού» κόσμου και αμερικανικής παντοκρατορίας. Αυτό είναι πάλι ένα απλουστευτικό σχήμα, παρόλο που περιγράφει μια τεράστια διαφορά ισχύος που χωρίζει τις ΗΠΑ από όλες τις άλλες δυνάμεις. Διάφοροι αναλυτές, πιο προσεκτικά, μιλούν για «μονοπολικό momentum» (στιγμή). Δηλαδή κάτι σύντομο και παροδικό, το τέλος του οποίου τοποθετούν στο 2008 – όταν έχουμε την εκδήλωση ενός ακόμα παροξυσμικού επεισοδίου της χρηματιστηριακής κρίσης. Ήδη όμως έχει μπει σε δρόμο ανασυγκρότησης η Ρωσία υπό τον Πούτιν, και ιδίως η Κίνα έχει ισχυροποιηθεί πάρα πολύ, ιδίως οικονομικά. Η εικόνα του κόσμου, δηλαδή ο συσχετισμός στον σύγχρονο κόσμο, αλλάζει. Και από τότε γίνεται όλο και πιο συχνά λόγος περί «πολυπολικού κόσμου». Όποιοι τον χρησιμοποιούν από τότε μπαίνουν στον κόπο να τον περιγράψουν και λίγο. Στις περιγραφές παρουσιάζεται μια μεγαλύτερη συνθετότητα και ποικιλία που συνθέτουν τον «πολυπολικό κόσμο».

Στις μέρες μας έχουμε πάλι μια αυξανόμενη απλούστευση και άδειασμα από αναγκαίους προσδιορισμούς για να περιγραφεί η στιγμή (το ιστορικό momentum) και η τάση, η δυναμική της πορείας. Έτσι ρίχνεται στο προσκήνιο η περιγραφή ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια μετάβαση από τον μονοπολικό κόσμο στον πολυπολικό κόσμο. Μονοπολικό με την έννοια της

κυριαρχίας των ΗΠΑ (πιο προσεκτικοί κάνουν λόγο για Δύση κι όχι μόνο ΗΠΑ). Η πραγματικότητα είναι λίγο (έως πολύ) πιο σύνθετη από το σχήμα αυτό: Η τάση της **δύσης της Δύσης** είναι μια πραγματικότητα που έχει καταγραφεί από τα μέσα της πρώτης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα, και η ανάδειξη άλλων πόλων με τη δική τους στρατηγική δεν εμφανίστηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2022, όταν η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία και άρχισε ο πόλεμος.

Η ουσία της «μετάβασης»

(Ή αλλιώς, η ουσία του αρπάγματος που εκτυλίσσεται)

Στην πραγματικότητα βρισκόμαστε μέσα σε μια βαθύτατη κρίση των μοντέλων συσσώρευσης κεφαλαίου. Υπάρχουν κεφάλαια που δεν βρίσκουν «χώρο» για να επενδυθούν, δυναμώνει η τάση συγκεντροποίησης του κεφαλαίου, δυναμώνει ο ανταγωνισμός των κέντρων-πόλων που έχουν συγκροτηθεί (πάνω στην κίνηση και τις ανάγκες του κεφαλαίου): ανταγωνισμός για αγορές, πόρους, αλυσίδες εμπορίου, τεχνολογική υπεροχή, στρατιωτική ισχύ και παγκόσμια κυριαρχία. Από τη μια οι ΗΠΑ αγωνίζονται με όλα τα μέσα να σταματήσουν τη φθορά και τη σχετική τους αποδυνάμωση. Από την άλλη η Κίνα και η Ρωσία εκτιμούν ότι τώρα μπορούν να κατακτήσουν έναν νέο ρόλο στη διεθνή σκηνή (οικονομικά, πολιτικά, στρατιωτικά, τεχνολογικά κ.λπ.) και να αμφισβητήσουν την κυριαρχία του δυτικού παγκοσμιοποιημένου συστήματος. Η σύγκρουση αυτή έχει αντικειμενικά παγκόσμιες διαστάσεις, επειδή πρόκειται για 3 πολύ μεγάλα κέντρα, για κοσμοκρατορικές δυνάμεις, για δυνάμεις που μπορούν να έχουν παρουσία και ισχύ σε πολλαπλά μέτωπα και χώρους. Πρόκειται για δυνάμεις που αναγκαστικά, λόγω μεγέθους και κλίμακας, έχουν στρατηγι-

κές για πολύ ευρείες περιοχές του πλανήτη, αλλά και δυνατότητες να επηρεάζουν με τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους μια μεγάλη γκάμα από πολύ σημαντικούς τομείς της οικονομικής και στρατιωτικής πολιτικής.

Ο πόλεμος της Ουκρανίας έχει τις ρίζες του σε αυτόν τον ανταγωνισμό. Από αυτήν την ουσία έχει παγκόσμιες διαστάσεις και θα επηρεάσει (ήδη επηρεάζει) τις παγκόσμιες εξελίξεις και τον παγκόσμιο συσχετισμό. Έρχεται μετά από τεράστια επεισόδια και βάθεμα της οικονομικής κρίσης, και προκαλείται από τον αμερικανορωσικό ανταγωνισμό, ενώ στο «βάθος», όπως λένε, ο πραγματικός αντίπαλος των ΗΠΑ είναι η Κίνα. Είναι λάθος η εκτίμηση ότι η Ρωσία δεν είχε κάτι άλλο να κάνει εκτός από το να κηρύξει τον πόλεμο αφού την απειλούσαν, την περικύκλωναν και την ταπείνωναν συστηματικά (πέρα από τον «ακήρυχτο πόλεμο» του Κιέβου ενάντια στους ρωσόφωνους πληθυσμούς). Τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά: η Ρωσία εκτίμησε (λαθεμένα, όπως αποδείχθηκε) ότι μια «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» θα οδηγούσε εύκολα στην πτώση της κυβέρνησης Ζελένσκι, και γρήγορα θα πραγματοποιούνταν η «αποναζιστικοποίηση» και η «ουδετεροποίηση» της Ουκρανίας.

Δεν γνώριζαν για το NATO, τις ΗΠΑ, τη Μ. Βρετανία και την ενεργό ανάμιξή τους; Τα γνώριζαν, αλλά έκαναν τη λαθεμένη εκτίμηση ότι οι ΗΠΑ είναι διχασμένες, μπλεγμένες σε μια ενδόρρηξη, ότι πιθανά οι ευρωπαϊκές δυνάμεις θα τηρούσαν μια πιο ουδέτερη στάση, και πάντως ότι το καθεστώς θα κατέρρεε και θα έθεταν επικεφαλής της Ουκρανίας μια ρωσόφιλη ηγεσία που θα οδηγούσε σε κάποια συνθηκολόγηση. Δηλαδή οι Ρώσοι διάλεξαν τη στιγμή, όταν είχε προηγηθεί η πετυχημένη εμπλοκή τους στον πόλεμο της Συρίας, είχαν ήδη προσαρτήσει χωρίς αντιδράσεις την

Κριμαία, και φυσικά οι ΗΠΑ είχαν φύγει άρον-άρον από το Αφγανιστάν (γεγονός που όλοι το εκτίμησαν σαν μεγάλη αδυναμία των ΗΠΑ). Μόνο μετά από όλα αυτά ο Πούτιν αποφάσισε την εισβολή (αφού πρώτα συνεννοήθηκε με τον Κινέζο πρόεδρο λίγες μέρες πριν την έναρξη του πολέμου).

Για να γίνει πιο κατανοητό: Όλα αυτά η Ρωσία θα μπορούσε να τα κάνει μετά το 2014, δηλαδή μετά το πραξικόπημα στην Ουκρανία και την επιχείρηση «εκκαθάρισης» των Ρώσων και ρωσόφωνων στις ανατολικές περιοχές. Θα μπορούσε να έχει αναγνωρίσει πολύ νωρίτερα τις «Λαϊκές Δημοκρατίες» του Ντονμπάς. Αντίθετα, περίμενε 8 χρόνια, και μόνο τότε έκανε ένα αποφασιστικό βήμα, τον πόλεμο. Η σχετική «αδράνεια» των ΗΠΑ, που έμοιαζε να ενθαρρύνει την έναρξη του πολέμου, σήμερα μοιάζει σαν παγίδευση της Ρωσίας σε έναν αβέβαιο ως προς την έκβασή του πόλεμο. Ο πόλεμος τροφοδοτείται από τις ΗΠΑ και ολόκληρη τη Δύση, και λογική συνέπεια είναι το άπλωμά του και η κλιμάκωσή του. Μέτα από 8 μήνες πολέμου και συγκρούσεων έχουν φανεί πολλές πλευρές που τον περασμένο Φεβρουάριο δεν διακρίνονταν καθαρά. Πάντως, οποιαδήποτε κι αν είναι η έκβαση του πολέμου, πρόκειται για μια ιστορική καμπή στη σύγχρονη ιστορία. Η φυγή προς τον πόλεμο είναι μια τάση που έχει ενεργοποιηθεί σε όλα τα κέντρα, και όλοι προετοιμάζονται για τα επόμενα επεισόδια ή τους επόμενους σπονδυλωτούς ή παγκόσμιους πολέμους (βλέπε προετοιμασίες Γερμανίας και Κίνας ώστε να είναι σε θέση να διεξάγουν πολέμους και πολεμικές εκστρατείες).

Με τον πόλεμο αυτόν, που προς στιγμήν διεξάγεται ανάμεσα σε Δύση και Ρωσία, ανακόπτεται η πορεία της δυτικής καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης με τη μορφή που εξελίσσονταν, διακόπτονται σε κάποιο βαθμό αλυσίδες

τροφοδοσίας, αλυσίδες αξιοποίησης, αλυσίδες εμπορίου, τροποποιούνται και σχηματίζονται διαφορετικές ζώνες (πέριξ των κέντρων που υπάρχουν ή σχηματίζονται), παίρνονται μέτρα προστατευτισμού και διεξάγεται ένας λυσσαλέος νομισματικός πόλεμος ενάντια στην κυριαρχία του δολαρίου.

Τα τρία κοσμοκρατορικά κέντρα και ο ανταγωνισμός τους

Η ιστορία φαίνεται να κάνει κύκλους, αλλά δεν επαναλαμβάνεται με τον ίδιο τρόπο. Ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε αναδυόμενες και κυριαρχούσες δυνάμεις δεν είναι καινούριο φαινόμενο. Όμως ο πόλεμος και ο ανταγωνισμός που βιώνουμε δεν είναι μια επανάληψη ούτε του σχήματος του Α΄ παγκόσμιου πολέμου, ούτε φυσικά του Β΄ παγκόσμιου πολέμου. Η συγκρουσιακή πραγματικότητα της τρίτης δεκαετίας του 21^{ου} αιώνα είναι πολύ διαφορετική ως προς την ουσία της. Όπως κι ο κόσμος είναι πολύ διαφορετικός από το 1914-1918 ή το 1939-1945.

Τα τρία κοσμοκρατορικά κέντρα ξεχωρίζουν από όλες τις υπόλοιπες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις σε ισχύ, δυνατότητες, κλίμακα και βαθμό εξάπλωσης στον σύγχρονο κόσμο, την ίδια στιγμή που διακρίνονται από ξεχωριστά και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αναμεταξύ τους. Δεν μπορεί να γίνει καμία σύγκριση της δύναμης (οικονομικής, στρατιωτικής, πολιτικής κ.λπ.) που έχουν οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ρωσία με οποιαδήποτε άλλη ιμπεριαλιστική δύναμη ή μεγάλη περιφερειακή δύναμη. Δεν συγκρίνονται η Γερμανία, η Γαλλία, ο Καναδάς, η Ιαπωνία, η Αγγλία, η Ιταλία ή η Βραζιλία, η Τουρκία, η Ινδία, το Πακιστάν, το Ισραήλ ή το Ιράν με κάποια από τις τρεις κοσμοκρατορικές δυνάμεις.

Οι **ΗΠΑ** είναι ακόμα μια υπερδύναμη, επικεφαλής όλου του Δυτικού στρατοπέδου, πρώτη και με διαφορά σε οικονομική, στρατιωτική, πολιτική, πολιτιστική δύναμη σε όλον τον κόσμο – αλλά σε φθίνουσα πορεία και αντιμετωπίζοντας μια σχετική υποβάθμισή τους και την ανάδειξη νέων κέντρων (κυρίως της Κίνας).

Η **Κίνα** έχει μια ραγδαία οικονομική ανάπτυξη και διαφαίνεται η προοπτική να γίνει η πρώτη οικονομία σε λίγα χρόνια. Έχει ξεπεράσει το τεχνολογικό χάσμα που επέβαλλαν οι ιμπεριαλιστικές χώρες στις χώρες της περιφέρειας, αναπτύσσει γρήγορα εμπορικές σχέσεις και υποδομές σε ολόκληρο τον κόσμο, και κάνει τα πρώτα της βήματα και στον στρατιωτικό τομέα. Με το στρατηγικό σχέδιο του νέου «Δρόμου του Μεταξιού» (Belt and Road Initiative, *Πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος»*) ξεδιπλώνει την ειδική πολιτική της, ώστε με «αρμονικό» και ισορροπημένο τρόπο να φθάσει σε μια κατάσταση ηγεμονίας στον κόσμο. Το ιδιαίτερο για την Κίνα είναι ότι πρόκειται για έναν χώρο όπου αναπτύσσονται με ραγδαίο ρυθμό οι δυνάμεις του κεφαλαίου και της αγοράς, ενώ διευθύνεται από μια κεντρικά σχεδιασμένη συγκεντρωτική εξουσία. Πρόκειται για μια ιδιομορφία, μια κατάσταση που διαπερνιέται από πολλές αντιφάσεις, οι οποίες συγκρατούνται προς το παρόν. Οι εξελίξεις του πολέμου την επηρεάζουν, επειδή τροποποιούν τους ρυθμούς και τους χρόνους (πιέζουν την Κίνα, που θα ήθελε μια πιο ομαλή συνέχιση μιας πολυμερούς παγκοσμιοποίησης) και την αναγκάζουν να επιταχύνει στρατιωτικές προετοιμασίες και κινήσεις.

Η **Ρωσία**, αφού πέρασε μια υποβάθμισή της σε ασήμαντη οικονομικά χώρα μετά το 1989-91, μετά τον υποβιβασμό της από υπερδύναμη σε μια περιορισμένης ισχύος περιφερειακή

(αλλά πυρηνική) δύναμη, μέσα σε τρεις δεκαετίες ανασυγκροτήθηκε. Ισχυροποιήθηκε εκμεταλλευόμενη τον πλούτο της σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο και τη θέση της στον σχετικά αλώβητο στρατιωτικό τομέα, ξεπέρασε τη σχετική αποδυνάμωσή της, και ξεκίνησε έναν δρόμο για να ανακτήσει πολλά από όσα της ανήκαν – είτε στην τσαρική εποχή είτε στην εποχή της ΕΣΣΔ. Το ιδιαίτερο της πουτινικής Ρωσίας έγκειται στην ανισομετρία που έχει ανάμεσα στο ισχυρό οπλοστάσιό της (και φυσικά τη δύναμη που διαθέτει από μια καθοριστική θέση στις πρώτες ύλες και τον ανεφοδιασμό πολλών Δυτικών και άλλων χωρών) από τη μια, κι από την άλλη στην αδύναμη οικονομική-παραγωγική θέση της. Σπάζοντας την περικύκλωση και βάζοντας στο χέρι πλουτοπαραγωγικές δυνάμεις περιοχών που ανήκαν προηγούμενα στην τσαρική Ρωσία ή στην ΕΣΣΔ, κάνουντας συμμαχίες με την Κίνα και άλλες χώρες, θεωρεί ότι θα κατακτήσει μια νέα θέση στον παγκόσμιο συσχετισμό. Το δόγμα του «Ρωσικού Κόσμου» είναι ένα εργαλείο άμυνας και επίθεσης της Ρωσίας για την ενδυνάμωσή της. Η Ρωσία είναι μεν ο πιο αδύνατος οικονομικά κρίκος της «τριάδας» των κοσμοκρατορικών δυνάμεων, αλλά το οπλοστάσιό της, η τεράστια έκτασή της (ως στρατηγικό μετόπισθεν), η πολύ μεγάλη ισχύς σε πρώτες ύλες και ενεργειακά αποθέματα, της επιτρέπουν να έχει φιλοδοξίες να διαδραματίσει έναν ηγεμονικό ρόλο σε μια μεγάλη περιοχή του πλανήτη. Βέβαια, σε πολιτικό επίπεδο, είναι σε αρκετά αδύναμη θέση: το πολιτικό και κοινωνικό σύστημά της δεν είναι ελκυστικό, και τα μέσα που χρησιμοποιεί δεν παρέχουν στοιχεία μιας ιδεολογικής ηγεμονίας (μισθοφόροι της Βάγκνερ, Καντίροφ και Τσετσένοι, συχνές πυρηνικές απειλές, σκληρό καθεστώς απέναντι σε κάθε είδους αντιπολίτευση στο εσωτερικό,

συνεργασία με αντιδραστικές δυνάμεις). Φυσικά και η πουτινική Ρωσία κινείται στις ράγες της καπιταλιστικής οικονομίας, με την ιδιομορφία της ύπαρξης μεγάλων κρατικών μονοπωλίων και, γύρω από αυτά, «δακτυλιδιών» οικονομικών δραστηριοτήτων και δημιουργίας μιας νέας ελίτ, μιας αστικής τάξης κροίσων και ολιγαρχών – εκ των οποίων άλλοι ταυτίζονται με την πουτινική διοίκηση και άλλοι συμπιέζονται τώρα από αυτήν.

Τέσσερα ποιοτικά χαρακτηριστικά

Τα παρακάτω δεν πρέπει να υποτιμηθούν στην ανάλυσή μας:

A) Παρόλο που οι τρεις αυτοί πόλοι-κέντρα-δυνάμεις σκέφτονται αναγκαστικά πλανητικά και υπολογίζουν, σχεδιάζουν και παρεμβαίνουν σε πολλά στρατηγικά «σημεία» της παγκόσμιας οικονομικής σφαίρας και γεωπολιτικής, οι σχεδιασμοί τους απέχουν από τη δυνατότητα να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τις δικές τους προδιαγραφές. Δηλαδή υπάρχουν εγγενείς αδυναμίες και εγγενείς δυσκολίες στην πραγματοποίησή τους.

Η Δύση και οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν τους σπασμούς της κρίσης, αλλά και τα αποτελέσματα της μετατόπισης του παραγωγικού κέντρου βάρους προς ανατολάς – που έγινε για την επίτευξη μονοπωλιακών υπερκερδών με την εκμετάλλευση της φθηνής εργατικής δύναμης στις χώρες της Ν.Α. Ασίας και την άκρατη τάση προς το «άυλο», δηλαδή τη χρηματιστηριοποίηση της οικονομίας και την τεράστια αναντιστοιχία πραγματικής παραγωγής και «οικονομίας χαρτιών»/χρηματιστηριακού τζόγου. Η κυριαρχική θέση της Δύσης διευκόλυνε σε μια πρώτη φάση αυτόν τον καταμερισμό και την υπεξαίρεση υπεραξίας από τις «άυλες» και τις

συνδεδεμένες παραγωγικές φιλιέρες-αλυσίδες. Σε μια δεύτερη φάση, όμως, η ισχυροποίηση των άλλων κέντρων, που α) κατείχαν πλέον μεγάλο μέρος των χρεών των ΗΠΑ αφού αξιοποιούσαν έτσι το εμπορικό ισοζύγιο που είχαν, και β) είχαν μεγαλύτερη σχέση με την πραγματική οικονομία (παραγωγή εμπορευμάτων, πρώτες ύλες, φθηνή εργατική δύναμη), οδήγησε σε μια αντιστροφή της τάσης – και έφερε αντίθετα αποτελέσματα. Τα παραγωγικά μοντέλα και πρότυπα κατανάλωσης και κουλτούρας μπορεί να γενικεύτηκαν, όμως η πορεία της κρίσης, η ενδυνάμωση άλλων κέντρων και η σχετική αποδυνάμωση της Δύσης, οδήγησαν σε έναν νέο συσχετισμό. Ο οποίος έπρεπε να επιβεβαιωθεί και στη ζωή με ανατροπές πολλών καταστάσεων που βασιζόνταν σε προηγούμενους συσχετισμούς.

Η Ρωσία μπορεί να βασίζεται στην έκταση και τον φυσικό της πλούτο, στις πρώτες ύλες και τα ενεργειακά αποθέματα με τα οποία τροφοδοτούσε τη Δύση (την Ευρώπη), όπως και στη στρατιωτική της δύναμη. Όμως η οικονομική της υστέρηση και ο μεγάλος μονοπωλιακός συγκεντρωτισμός γύρω από ενέργεια και πολεμική βιομηχανία εμπόδιζαν σε έναν βαθμό την οικονομική ανασυγκρότηση και την ανάδειξή της σε μια υπολογίσιμη οικονομικά παγκόσμια δύναμη. Αυτή η αναντιστοιχία για να καλυφθεί έπρεπε πρώτα να σπάσει περιορισμούς από τη δυτική περικύκλωση, και να επιτύχει τη σύμπληξη νέων συμμαχιών και οικονομικών σχέσεων (π.χ. BRICS) και την εμβάθυνση της συμμαχίας με την Κίνα (αλλά με όρους που θα υπαγόρευε η Κίνα – άλλη μια «καινοτομία» στις σχέσεις των δύο χωρών). Τόσο οι εξαγωγές πρώτων υλών, κυρίως στον τομέα της ενέργειας, όσο και το εμπόριο όπλων με άλλες χώρες, οδηγεί στην ανάγκη απόκτησης σημαντικών μεριδίων στις αγορές, στους αγωγούς, στις ροές,

όπως και νέες συμμαχίες στον κόσμο. Τώρα με τον πόλεμο αποκόπτεται από τις αγορές της Ευρώπης (και μάλιστα με δραματικό τρόπο), και είναι αμφίβολο αν οι εμπορικές σχέσεις με Κίνα και Ινδία μπορούν να αναπληρώσουν επαρκώς τη «ζημιά».

Η Κίνα ήταν και είναι ακόμα θιασώτης της παγκοσμιοποίησης, της «πολυμέρειας» και του αυξημένου ρόλου της Κίνας σε αυτήν, αλλά ήθελε πιο αργούς ρυθμούς. Ήθελε να κερδίσει χρόνο, να προχωρήσει πιο «αρμονικά» σε έναν πολυπολικό κόσμο, κι όχι αυτός να προκύψει από νέες στρατοπεδεύσεις που θα σημάνουν νέες «περιφράξεις» ανάμεσα σε τμήματα του άλλοτε παγκοσμιοποιημένου κόσμου. Στο βαθμό που οι κυρώσεις επεκταθούν και προς την Κίνα, στο βαθμό που θα δημιουργηθούν νέοι δασμολογικοί φραγμοί που θα φράξουν τις αγορές για τα κινεζικά προϊόντα, και αν χτυπηθεί το εμπόριο με ευρωπαϊκές χώρες (π.χ. με τη Γερμανία), όλα αυτά θα είναι πλήγματα για την πορεία της Κίνας.

Β) Το δεύτερο ποιοτικό στοιχείο που δεν πρέπει να παραλειφθεί (και είναι μια διαφορά και από την κατάσταση στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, αλλά και από το δεύτερο μισό του μεταπολεμικά) αφορά πρώτα την αλληλεξάρτηση που έχει δημιουργηθεί μέσα από τις δομές του χρηματιστικού κεφαλαίου και του νομαδισμού του, του περίεργου κατά-κερματισμού χρηματιστικής και πραγματικής παραγωγικής οικονομίας, του κατατεμαχισμού της τελευταίας καθώς και των φιλιέρων-αλυσίδων που είχαν δημιουργηθεί. Τώρα με έναν σπασμωδικό τρόπο, θα λέγαμε και εκβιαστικό από μεριάς της Δύσης, μπαίνουν φραγμοί στη διαδικασία αυτή και χτίζονται και νέες «περιφράξεις». Η αλληλεξάρτηση όμως δεν μπορεί να καταργηθεί τελείως. Τόσο οι περιφράξεις, δηλαδή

οι νέες ζώνες που δημιουργούνται, ζώνες εμπορικών σχέσεων και οικονομικών και πολιτικών συμμαχιών, δεν μπορούν να μηδενίσουν σχέσεις και χαραμάδες που υπήρχαν και συνεχίζουν να υπάρχουν. Όπως δεν μπορούν να μηδενίσουν και «γέφυρες» επαφών, αναζήτηση «λύσεων» και συμβιβασμών (παρόλο που μαίνεται ένας πόλεμος). Δεν έχουν διαρραγεί όλες οι γέφυρες εμπορικών σχέσεων, χρηματιστικών συναλλαγών κ.λπ., παρόλο που αναζητούνται νέοι δίαυλοι και συνειδητά σαμποτάρονται αγωγοί, μπαίνουν κυρώσεις, αποβάλλονται χώρες από το νομισματικό σύστημα πληρωμών, επιβάλλονται σύγχρονα εμπάργκο κ.ο.κ.

Γ) Το τρίτο ποιοτικό στοιχείο συνίσταται στο βάθος και τη σύμπνοια που υπάρχει στα στρατόπεδα. Η μεν Δύση εμφανίζεται πιο ενωμένη, πιο συμπαγής – αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν σοβαρές αντιθέσεις π.χ. σε τμήματα των ευρωπαϊκών ελίτ, παρά το σούρσιμο που επέβαλαν οι ΗΠΑ, όπως και αντιθέσεις εντός των ίδιων των ΗΠΑ για το πόσος πόλεμος, με ποιο ρυθμό, σε ποια έκταση κ.λπ. Ο Ευρασιατικός άξονας δεν έχει ακόμα συγκροτηθεί όπως είναι συγκροτημένη η αμερικανο-ΝΑΤΟϊκή μηχανή και η Δυτική συμμαχία (οι κυρίαρχοι κύκλοι της). Υπάρχουν βηματισμοί για πλησίασμα της Ρωσίας με την Κίνα, αλλά όχι ακόμα στρατηγική συμμαχία. Στις BRICS υπάρχουν κοινές οπτικές για βηματισμούς, αλλά υπάρχουν και αντιθέσεις: π.χ. η Ινδία είναι παιζόμενη και δεν θέλει να ευθυγραμμιστεί με το ένα ή το άλλο στρατόπεδο, ενώ υπάρχουν ισχυρές αντιθέσεις Κίνας-Ινδίας. Ακόμα, όποια διευθέτηση στο ευρασιατικό μέρος θα γίνει με ηγεμονικούς όρους από πλευράς Κίνας, ενώ η Ρωσία είναι μπλεγμένη σε έναν φθοροποιό πόλεμο.

Δ) Προσοχή στο τέταρτο ποιοτικό στοιχείο: Και τα τρία κέντρα κινούνται στη σφαίρα της καπιταλιστικής οικονομίας, των νόμων της, του ανταγωνισμού μεταξύ τομέων, κλάδων, χωρών και μπλοκ, όπως και ενός ορισμένου ταξικού και κοινωνικού συσχετισμού που εχθρεύεται τους λαούς, τα λαϊκά κινήματα, την εργατική τάξη και τα δικαιώματά τους. Παράλληλα δε, καλλιεργούν τις κοσμοκρατορικές θεωρίες τους, τον εθνικισμό γύρω από τα τρία κέντρα και προσπαθούν να προετοιμάσουν τους πληθυσμούς για θυσίες, για κακουχίες, ακόμα και να μετατρέψουν νέες γενιές σε κρέας για τα κανόνια των αντιδραστικών πολέμων που θα στηθούν είτε για να διατηρήσουν την κυριαρχία τους είτε για να πάρουν μια θέση κυριαρχίας στον σύγχρονο κόσμο. Κι όλα αυτά στο έδαφος του καπιταλισμού. Δεν πρέπει να μας ξεγελά το γεγονός ότι τώρα (αργά, πολύ αργά) τόσο η Κίνα όσο και η Ρωσία κάνουν λόγο για πολυπολικό κόσμο, για αμοιβαία επωφελείς σχέσεις, για πολυμέρεια, για αγώνα ενάντια στην αποικιοκρατία της Δύσης και άλλα τέτοια. Η λέξη εκμετάλλευση, όπως και η λέξη χειραφέτηση, δεν υπάρχουν στο λεξιλόγιό τους. Δεν υπάρχουν, επειδή κι αυτές κινούνται στο έδαφος του καπιταλισμού, των καπιταλιστικών σχέσεων, ενός συστήματος που παράγει με σκοπό το κέρδος, παράγει κράτος και έλεγχο, παράγει μηχανές πολέμου, και παράγει αλλοτρίωση σε βαθμό πρωτόγνωρο στην ιστορία.

Οριοθετήσεις

1. Για όλους αυτούς τους λόγους υποστηρίζουμε τη στρατηγική αυτονομία από τα τρία κοσμοκρατορικά κέντρα που συγκρούονται και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την πορεία των διεθνών εξελίξεων, δυσχεραίνοντας τους

υλικούς όρους ζωής του παγκόσμιου προλεταριάτου, των λαών και εθνών, και απειλώντας τον κόσμο με έναν Γ΄ παγκόσμιο πόλεμο.

2. Δεν θέλουμε τον πόλεμο (που πηγάζει από τον ανταγωνισμό αυτών των κέντρων και δεν υπάρχει καμία βεβαιότητα πως θα οδηγήσει σε έναν καλύτερο «πολυπολικό» κόσμο).
3. Αρνούμαστε να γίνουμε υποστηρικτές ενός κέντρου ενάντια στα άλλα, και δεν συντασσόμαστε π.χ. με τον Ευρασιατικό άξονα ενάντια στον Δυτικό, παρόλο που κατανοούμε πως η Δύση έχει κάνει τα μεγαλύτερα εγκλήματα, τους περισσότερους πολέμους κ.ο.κ.
4. Οι σκληρές στρατοπεδεύσεις και η πολεμική οικονομία δημιουργούν συνθήκες γενικευμένης μετάβασης σε ένα ανελεύθερο, πιο μεταδημοκρατικό, πιο ολοκληρωτικό καθεστώς, με αποκλεισμό των λαών και της λαϊκής βούλησης και κυριαρχίας.
5. Η γραμμή μας είναι αυτό που είπε ο Λίο Γκάμπριελ στο Resistance Festival: *“Stop this fucking war!”*. Να σταματήσει ο πόλεμος, να αναπτυχθεί αντιπολεμικό κίνημα, να υποστηριχθεί η ειρήνη, να δημιουργηθούν αποστρατιωτικοποιημένες και αποπυρηνικοποιημένες ζώνες στην κεντρική Ευρώπη. Η Ευρώπη να απαλλαγεί από την αμερικανική κηδεμονία-προστασία και να αναπτύξει σχέσεις με ένα άλλο τμήμα της Ευρώπης, που είναι η Ρωσία.
6. Διαχωριζόμαστε από όλες τις εκδοχές «πολέμου πολιτισμών»: Είτε κάποια παραλλαγή της σύγκρουσης πολιτισμών α λα Χάντινγκτον, που σημαίνει στην ουσία πόλεμο της Δύσης ενάντια σε άλλους 6-7 πολιτισμούς. Είτε την παραλλαγή των απόψεων Ντούγκιν, που κηρύσσει κι αυτός

έναν πόλεμο όλων των πολιτισμών ενάντια στη Δύση, με πρωτοπορία σε αυτόν τον αγώνα το ρόλο της αυτοκρατορικής Ρωσίας.

7. Διαχωριζόμαστε από **όλες τις θεωρίες για περιορισμό της σημασίας της κυριαρχίας των χωρών**, ιδιαίτερα των ανίσχυρων και των μεσαίων χωρών, με απώτερο στόχο να τις τσουβαλιάσουν όλες σε κάποια από τις στρατοπεδεύσεις. Καταδικάζουμε την αναγωγή των χωρών σε «ΝΑΤΟϊκά εδάφη» και σε θέατρα πολέμου ή θυσιαστήρια για το καλό του «ελεύθερου κόσμου». Αρνούμαστε τις θεωρίες περί «Ρωσικού Κόσμου» και ιδιαίτερα τις απόψεις Ντούγκιν, ότι η κυριαρχία των χωρών όπως έχει προκύψει από το Βεστφαλιανό κρατικό σύστημα δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Αρνούμαστε τις απόψεις των Κινέζων ιθυνόντων, ότι «μόνο τα μεγάλα καράβια έχουν τύχη σε έναν κόσμο σε θαλασσοταραχή».
8. Είμαστε κατηγορηματικά υπέρ της ανάδυσης και ύπαρξης ενός πόλου αγωνιζόμενων λαών και χωρών για έναν κόσμο χωρίς πόλεμο, εξάρτηση, εκμετάλλευση. Αυτό δεν μπορούν να το χωρέσουν στο μυαλό τους: α) οι κοσμοκρατορικές δυνάμεις, β) όλες οι αντιδραστικές περιφερειακές δυνάμεις, γ) όλοι οι οπαδοί της παγκοσμιοποίησης που θέλουν να υπερβούν τον φραγμό των εθνικών κρατών και των χωρών οι οποίες δεν επιθυμούν να ενταχθούν σε κάποια στρατοπέδευση. Ο πολυπολικός κόσμος που μας ενδιαφέρει είναι ένας κόσμος στο οποίο θα υπάρχει και θα αναπνέει ένας πόλος των λαών, κινημάτων και αδέσμευτων χωρών. Δεν μας ενδιαφέρει ένας πολυπολικός κόσμος με την απουσία αυτού του πόλου και με το γενικό πλάκωμα των ανταγωνιζόμενων δυνάμεων.

9. Το ιδεολόγημα πως γίνεται διαπάλη ανάμεσα σε ελευθερία και δημοκρατία και δικαιώματα, που αντιπροσωπεύει η Δύση, και σε ολοκληρωτικά, αντιδραστικά συγκεντρωτικά απολυταρχικά καθεστώτα, που αντιπροσωπεύουν η Κίνα και η Ρωσία, δεν μας ακουμπά. Πρώτον, επειδή ξέρουμε από πρώτο χέρι τι είναι η Δύση και πόσο προσομοιάζει ολοένα και περισσότερο με ολοκληρωτικό καθεστώς ελέγχου και μεταδημοκρατίας καταργώντας δικαιώματα, ενημέρωση, καίγοντας μυαλά με τους χειριστικούς μηχανισμούς και τον άκρατο ατομικισμό. Όπως ξέρουμε και το θαυμασμό που τρέφει η γοητεία που ασκούν οι «ισχυροί ηγέτες» και η τελειοποίηση διαδικασιών βιοπολιτικού ελέγχου (τόσο στην πρωτοπόρο Κίνα όσο σε ολόκληρη τη Δύση). Δεύτερον, επειδή δεν μας συγκινούν τα κοινωνικά και πολιτικά μοντέλα Κίνας, Ρωσίας, Ινδίας, το καθένα από τα οποία προβάλλει μια ιδιότυπη θεώρηση της δημοκρατίας, που στην ουσία δεν περιλαμβάνεται καθόλου ο λαϊκός παράγοντας και η συμμετοχή του λαού στην πολιτική ζωή, στους θεσμούς, στον προσανατολισμό της πολιτικής κ.λπ. Αυτά τα τεράστια κενά πραγματικής δημοκρατίας βοούν για όποιον θέλει να έχει ανοικτά τα μάτια της ψυχής του και να εκφράζει λογικές σκέψεις και ανάγκες.

10. Διαχωριζόμαστε από απλουστευτικές σχηματοποιήσεις κάθε είδους, όπως ότι ο πόλεμος είναι απλά μια εκδοχή ιμπεριαλιστικού πολέμου. Όπως δεν μπαίνουμε στη συζήτηση αν η Ρωσία και η Κίνα είναι ιμπεριαλιστικές χώρες, ή αν πληρούν τα 5 χαρακτηριστικά που προσδιόρισε ο Λένιν στον «Ιμπεριαλισμό». Ιδιαίτερα αποφεύγουμε να χαρακτηρίσουμε μια χώρα απλά στη βάση οικονομικών κατηγοριών και προσδιορισμών. Διότι τότε ο Λένιν, που έχει

κάνει ο ίδιος λόγο για σοσιαλิมπεριαλισμό («σοσιαλισμός στα λόγια, ιμπεριαλισμός στην πράξη»), πρέπει να ήταν ανόητος. Ή πρέπει να ήταν ανόητοι όσοι έβλεπαν τα σοσιαλμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά της ύστερης ΕΣΣΔ όταν εισέβαλε στην Τσεχοσλοβακία το 1968, όταν προσπαθούσε να καταλάβει το Αφγανιστάν, ή όταν επέβαλλε στρατιωτικά πραξικοπήματα στην Πολωνία και θεωρούσε «κεντρώα δύναμη» τη δικτατορία του Βιντέλα στην Αργεντινή (με τους 30.000 «εξαφανισμένους»...). Όταν κάνουμε λόγο για «κοσμοκρατορικές δυνάμεις», στην ουσία μιλάμε για κάτι παραπάνω από ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Μιλάμε για κάτι που πλησιάζει τον χαρακτηρισμό της υπερδύναμης, αλλά με αντιδραστικό περιεχόμενο και με κοινωνικές σχέσεις που βασιζονται και αναπαράγουν τον καπιταλισμό και την εκμετάλλευση.

11. Δεν κρατάμε ίσες αποστάσεις από τις διάφορες δυνάμεις. Στρατηγική αυτονομία δεν σημαίνει αυτόματα και ίσες αποστάσεις. Το κριτήριό μας είναι το καλό των λαών, της ανθρωπότητας, της εργατικής τάξης, της χειραφέτησης. Με αυτόν τον γνώμονα αντιπαλεύουμε την ιμπεριαλιστική παγκοσμιοποίηση, αγωνιζόμαστε για έναν πόλο αγωνιζόμενων λαών και χωρών, αγωνιζόμαστε για τον άμεσο τερματισμό του πολέμου, για να αποπυρηνικοποιηθεί η κεντρική Ευρώπη και να αποστρατιωτικοποιηθεί άμεσα, ώστε να μην νοιώθει κανένας –η Ρωσία ή ευρωπαϊκές Δυτικές χώρες– ότι απειλείται η κυριαρχία του, για να διαλυθεί το ΝΑΤΟ, και πάντως για να αποσυρθούν οι ΗΠΑ από την Ευρώπη, για να σπάσει ο ευρωατλαντικός άξονας (που είναι διαφορετικό από το «να ηττηθεί από τα όπλα ή το πυρηνικό οπλοστάσιο του Πούτιν»).

12. Δεν επιθυμούμε ούτε προσδοκούμε την κλιμάκωση του πολέμου. Είμαστε ενάντια στον πόλεμο της Δύσης κατά της Ρωσίας, όπως είμαστε και ενάντια στην εισβολή της Ρωσίας και την «ειδική στρατιωτική επιχείρηση». Δεν χαιρόμαστε με τις καταστροφές και τα πλήγματα ενάντια σε αμάχους και υποδομές, ούτε βέβαια καλούμε τη Ρωσία να προχωρήσει σε «ολοκληρωτικό πόλεμο». Ούτε θεωρούμε δίκαιο να ισοπεδωθεί η Ουκρανία, να τη στείλουν δύο αιώνες πίσω και άλλα τέτοια που προπαγανδίζουν οι υποστηρικτές της Ρωσίας. Η καταστροφή της Ουκρανίας, ως έργο του αμερικανορωσικού ανταγωνισμού (με τη συνέργεια και του ανδρείκελου Ζελένσκι, που δεν διστάζει να κάνει κι αυτός τη χώρα του ΝΑΤΟϊκό προσάναμμα ενός πολέμου αδιευκρίνιστων ακόμα διαστάσεων και κλιμακώσεων), δεν είναι κάτι το οποίο μας κρατά αδιάφορους. Η Ουκρανία έχει μετατραπεί σε ΝΑΤΟϊκό έδαφος και δύναμη, και την ίδια στιγμή αυτά που γίνονται στις ανατολικές επαρχίες της δεν είναι φαινόμενα «αυτοδιάθεσης των εθνών». Στην ουσία το δόγμα του «Ρωσικού Κόσμου» αμφισβητεί τον λόγο ύπαρξης της Ουκρανίας: γι' αυτήν δεν υπάρχει το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση των εθνών, την ίδια στιγμή που λανσάρονται απόψεις ότι η Ουκρανία είναι ένα συνονθύλευμα εθνοτήτων. Όμως ο Λένιν και οι μπολσεβίκοι δεν είχαν καμία τέτοια αντίληψη όταν πάλευαν ενάντια στην τσαρική Ρωσία, και υποστήριζαν την αυτοδιάθεση των εθνών μέχρις αποχώρησης και σχηματισμού εθνικών κρατών για διάφορες εθνότητες. Δεν είναι λίγες οι τοποθετήσεις των Ρώσων (Πούτιν και άλλων) που αποδίδουν ευθύνες στον Λένιν και τους μπολσεβίκους για τον σχηματισμό της Ουκρανίας, όπως επιρρίπτουν ευθύνες στους «κομμου-

νιστές» όταν το 1991 αποφάσισαν να διαλύσουν την ΕΣΣΔ και να παραχωρήσουν στη Δύση διάφορες περιοχές που ανήκαν σ' αυτήν.

13. Έχουμε υποστηρίξει την **ουδετερότητα της Ουκρανίας**. Ένας τέτοιος στόχος έπρεπε να έχει τεθεί από ένα μεγάλο αντιπολεμικό φιλειρηνικό κίνημα. Ήταν κατ' εξοχήν πολιτικό ζήτημα που έπρεπε να προλάβει τετελεσμένα και να προσφέρει τη δυνατότητα να ακυρωθούν κινήσεις όσων ήθελαν έναν πόλεμο. Η Ρωσία έπρεπε να κάνει άλλες επιλογές από την εισβολή. Μπορούσε να υποστηρίξει αλλιώς τους ρωσικούς και ρωσόφωνους πληθυσμούς μέσα στην Ουκρανία. Μπορούσε να κόψει αέριο και πετρέλαιο σαν πρώτη κίνηση, χωρίς εισβολή. Να δηλώσει με όλους τους τρόπους ότι θα πλήξει όσους χτυπούν ρωσόφωνους στις δύο «Λαϊκές Δημοκρατίες», και κυρίως να δημιουργήσει ένα παγκόσμιο μέτωπο ειρήνης και καταγγελίας των εγκλημάτων που διαπράττονταν. Δεν ακολούθησε αυτόν τον δρόμο, αλλά έναν πιο αλαζονικό τρόπο – μάλλον πέφτοντας σε παγίδα (όπως αποδεικνύεται), διότι η Ρωσία δεν μπορεί να νικήσει τη «συλλογική Δύση». Μπορεί να αμυνθεί απέναντί της – αλλά η άμυνα θα έπρεπε να έχει στοιχεία πολιτικής, και όχι εκδηλώσεις μεγαλοκρατικής δύναμης.
14. Υπάρχει και ένα άλλο μεγάλο πολιτικό ζήτημα: ας το ονομάσουμε πρόβλημα Ευρώπης. Με πολλές διαστάσεις και πλευρές. Από άποψη μαζών και εργαζόμενων στην Ευρώπη, από σύστημα ειρήνης και ασφάλειας στην Ευρώπη, από ρόλο της Ευρώπης στον σύγχρονο κόσμο. Η Ευρώπη τώρα μετατρέπεται σε πεδίο βολής, και αυτό είναι ένας τεράστιος κίνδυνος. Μην ξεχνάμε ότι δύο φορές στον 20^ό αιώνα η Ευρώπη υπήρξε θέατρο παγκόσμιων πολέμων

με τεράστια δεινά, εκατόμβες εκατομμυρίων ανθρώπων και ανυπολόγιστες καταστροφές. Ακόμα και οι απειλές για κτυπήματα με πυρηνικά ή για «ατυχήματα» σε πυρηνικά εργοστάσια αφορούν την καρδιά της Ευρώπης.

15. Οκτώ μήνες πολέμου επιτρέπουν έναν πρώτο απολογισμό: Η τάση για τον πόλεμο δυναμώνει, ο πόλεμος της Ουκρανίας εμπλέκει όλο και περισσότερες δυνάμεις. Επί του πεδίου, η Ρωσία έχει κατακτήσει ένα 15-20% της Ουκρανίας, χωρίς να ελέγχει πλήρως τις περιοχές αυτές. Δεν έχει πετύχει την «αποναζιστικοποίηση» και «ουδετεροποίηση» της Ουκρανίας. Πρόσφατα αναγκάστηκε να προχωρήσει και στην επιστράτευση 300.000 Ρώσων. Οι ΗΠΑ έχουν πετύχει πολλούς στόχους χωρίς να έχουν υποστεί πλήγματα: α) η Ουκρανία έχει μετατραπεί σε ΝΑΤΟϊκό οχυρό-ορμητήριο για όσο θέλουν οι ΗΠΑ, β) η Ευρώπη έκοψε όλες τις σχέσεις με τη Ρωσία, γ) η Φινλανδία και η Σουηδία εντάσσονται στο ΝΑΤΟ, δ) η ενεργειακή κρίση πλήττει κυρίως την Ευρώπη, και ε) τα προγράμματα πολεμικής οικονομίας και εξοπλισμών γίνονται κυρίαρχα, επιβάλλοντας μια βίαιη φτωχοποίηση.

Συμπερασματικά

Η οπτική μας βασίζεται στην απόλυτη ανάγκη να καλυφθεί η απουσία του υποκειμενικού παράγοντα σε διεθνές επίπεδο, μαζί με την προώθηση καθηκόντων αιχμής – όπως να μπει τέρμα στον πόλεμο, να μην γίνει πεδίο βολής η Ευρώπη. Πάντα μπροστά στον πόλεμο ή και μέσα στον πόλεμο το χειραφετητικό κίνημα είχε σαν στόχο την αυτόνομη ανεξάρτητη παρουσία και αλλαγή του συσχετισμού, και ακόμα την εκμετάλλευση των επαναστατικών καταστάσεων

που δημιουργούνται σε μεγάλες αναστατώσεις και πολέμους. Ακόμα, πάντα έμπαινε και η γραμμή της μετατροπής του πολέμου σε απελευθερωτικό, σε επανάσταση, σε αλλαγή του συσχετισμού υπέρ των καταπιεζόμενων.

Στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο υπήρξε η γενική καταγγελία του πολέμου ως ιμπεριαλιστικού και η μη συμμετοχή στο πλάι της αστικής τάξης κάθε χώρας ενάντια στις άλλες εμπόλεμες χώρες, με στόχο την προλεταριακή επανάσταση, ένα κύμα επαναστάσεων κ.λπ. Αυτό μπορεί να έμοιαζε εντελώς ουτοπικό το 1914, έγινε όμως πραγματικότητα το 1917, και ολόκληρη η Ευρώπη συγκλονίστηκε από επαναστάσεις μέχρι το 1921 (Γερμανία, Ιταλία, Ουγγαρία). Με τη σοσιαλιστική επανάσταση άλλαξε όλη η εικόνα του κόσμου, η ανθρωπότητα μπήκε σε μια νέα τροχιά.

Στον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο (και στην πορεία προς αυτόν) υπήρχε η Σοβιετική Ένωση και υπήρχε και το παγκόσμιο, ιστορικό κομμουνιστικό κίνημα, που είχαν μια βαρύτητα στον παγκόσμιο συσχετισμό. Έγιναν πολλές προσπάθειες να στρέψουν τον ναζιφασισμό ενάντια στην ΕΣΣΔ ώστε να ξεμπερδεύουν μαζί της, αλλά αυτό που συνέβη ήταν πρώτα οι χιτλερικοί να τα βάλουν με την Αγγλία (πρώτη δύναμη τότε στον κόσμο), να καταλάβουν σχεδόν ολόκληρη την Ευρώπη, και μετά να στραφούν ενάντια στη Σοβιετική Ένωση. Τότε ο πόλεμος αποκτά πατριωτικό χαρακτήρα ενάντια στον χιτλερικό άξονα, και στόχος ήταν μετά τη λήξη του πολέμου να υπάρχει η ΕΣΣΔ, να είναι ισχυρότερο το σοσιαλιστικό στρατόπεδο και να ανοίξει ένας άλλος δρόμος –πράγμα που έγινε σε μεγάλο βαθμό με την Κινέζικη Επανάσταση (1949), αφού είχε πέσει η ατομική βόμβα το 1945 (δύο φορές), και είχε διευρυνθεί μια «δεύτερη ζώνη» στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη.

Η γραμμή δεν ήταν ποτέ «θα συνθηκολογήσω με αυτήν ή την άλλη δύναμη», ή «θα προσχωρήσω σε αυτό ή το άλλο στρατόπεδο και θα αδιαφορώ για τον υποκειμενικό παράγοντα». Έτσι και τώρα: η προβολή της ανάγκης ενός πόλου χειραφέτησης, ανεξαρτησίας, κινημάτων και χωρών που δεν θα υπαχθούν στους σχεδιασμούς Δύσης και άλλων κοσμοκρατορικών κέντρων έχει τεράστια σημασία. Δεν είναι μια γραμμή «τάξης ενάντια στην τάξη», ούτε μια γραμμή επανάληψης των σχημάτων του Α΄ ή του Β΄ παγκόσμιου πολέμου και των τότε καθηκόντων του προλεταριάτου και των λαών. Αλλά είναι μια γραμμή που βλέπει τα συμφέροντα των λαών, το παγκόσμιο σύστημα διεθνών σχέσεων ανάμεσα σε χώρες, την ανάγκη σύμπληξης ενός μετώπου κινημάτων και χωρών που να δημιουργούν την ελπίδα για μια μεγάλη στροφή στην παγκόσμια σκηνή – μακριά από όλεθρο, πόλεμο, καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων και λαών και εθνών.

Σημείο τρίτο:

Η Ελλάδα, ο πόλεμος γενικά και ειδικά, η ανάγκη ουδετερότητάς της

Η Ελλάδα ως χώρα μέλος της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ βρέθηκε από την πρώτη στιγμή σε εμπλοκή στον νέο πόλεμο στην καρδιά της Ευρώπης. Μάλιστα οι ελληνικές ελίτ και ο πολιτικός κόσμος έδειξε και δείχνει μεγάλο ζήλο να φανεί η Ελλάδα πρόθυμη και αξιόπιστη σύμμαχος που προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες στον πόλεμο «ενάντια στις αναθεωρητικές δυνάμεις». Ψηφίζει όλες τις κυρώσεις, στέλνει όπλα, διευρύνει τις βάσεις ΗΠΑ και ΝΑΤΟ στην Ελλάδα, λειτουργεί ως Δυτικό προγεφύρωμα και αρέσκεται να αυτοσυστήνεται ως «προχωρημένο φυλάκιο της Δύσης».

Την ίδια στιγμή που εμπλέκεται στον νέο πόλεμο, απειλείται με πόλεμο από την Τουρκία. Και φαίνεται με όλους τους τρόπους ότι οι Δυτικές δυνάμεις (αλλά και η Ρωσία) πριμοδοτούν τις σχέσεις τους με την Τουρκία, θεωρώντας λίγο πολύ δεδομένη την Ελλάδα και το βάρος που αυτή έχει σε σχέση με την Τουρκία.

Για πολλούς λόγους, η Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα «υπαρξιακό πρόβλημα», και πιθανά να εμπλακεί σε μια εθνική κρίση μεγάλων διαστάσεων. Η τάση για τον πόλεμο εκφράζεται στην περιοχή μας και με τις διεκδικήσεις του τουρκικού επεκτατισμού, και με την επέκταση των αμερικάνικων βάσεων (ιδιαίτερα σε Σούδα και Αλεξανδρούπολη), ενώ κι από Νότο αρχίζουν να διαφαίνονται προβλήματα (Κυπριακό, μεσανατολικό, λιβυκό κ.λπ.). Η ενεργειακή κρίση και οι αναδιατάξεις δημιουργούν όρους εντάσεων και κλιμακώσεων.

Στην περιοχή μας είναι στην ημερήσια διάταξη μεγάλοι αναδασμοί, που περιλαμβάνουν και αλλαγή συνόρων και δορυφοροποιήσεις χωρών από άλλες.

Σοβεί η αντιπαράθεση και ο ανταγωνισμός ανάμεσα στη Δύση, η οποία βρίσκεται σε μια διαδικασία ιστορικής αποδρομής (δηλαδή μια διαδικασία που μπορεί να διαρκέσει για σχετικά μεγάλη περίοδο, και με πολλά σκαμπανεβάσματα, μπρος-πίσω κ.λπ.), και σε αναδυόμενα νέα ισχυρά κέντρα-πόλους, που μέσα από αυτήν τη σύγκρουση επιδιώκουν να προκύψει ένας άλλος συσχετισμός μεταξύ των κέντρων ισχύος, διεθνών και περιφερειακών. Και, με την έννοια αυτή, να προκύψει η δημιουργία ενός πολυπολικού κόσμου. Τα παραπάνω θέτουν ένα κρίσιμο ερώτημα όσον αφορά την ύπαρξη, την υπόσταση, τον ρόλο, τις δυνατότητες που ξανοίγονται-υπάρχουν (ή ακυρώνονται) για τις μικρές, μεσαίες ή ανίσχυρες χώρες. Ποια θα είναι η θέση τους στον σύγχρονο κόσμο και στους νέους συσχετισμούς; Ποια η θέση και ποιες οι δυνατότητες της Ελλάδας σε έναν πολυπολικό κόσμο;

Κίνδυνοι και κριτήρια για την ύπαρξη μιας χώρας σαν την Ελλάδα

Το πρώτο που μπορούμε να πούμε είναι πως υπάρχει μεγάλος κίνδυνος μικρές, μεσαίες και ανίσχυρες χώρες να «καούν», να τσαλαπατηθούν μέσα στον ανταγωνισμό των κοσμοκρατορικών κέντρων. Πως μπορεί να μετατραπούν σε θέατρα συγκρούσεων, ή σκληρά μετόπισθεν στις στρατοπεδεύσεις, να ακυρωθούν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στοιχεία κυριαρχίας τους. Πως μπορεί να χειροτερέψουν οι υλικοί όροι για την ανεξαρτησία τους, να πρέπει να «υιοθετηθούν» ή να συμμα-

χήσουν με ισχυρά κέντρα και, επομένως, να υπάρχουν μόνο συμπληρωματικά προς αυτά.

Παράλληλα οι περιφερειακοί νταήδες, οι μεγάλες περιφερειακές δυνάμεις (π.χ. η Τουρκία) θα αδράξουν την ευκαιρία να αρπάξουν ό,τι μπορούν – με τα όπλα ή την απειλή όπλων. Επομένως οι όροι ύπαρξης μιας τέτοιας χώρας (κι αν έχουμε υπόψη μας ότι η Ελλάδα είναι μια μικρή χώρα, χώρα οριακή, χώρα συνόρων, χώρα πέρασμα ανά τους αιώνες, χώρα κόμβος, χώρα ταλαιπωρημένη και αδυνατισμένη κατά τα τελευταία 10-15 χρόνια, απόλυτα και ποιοτικά) θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από τη θέση της, τη στάση της, τις επιλογές της, **πάντα** σε συνάρτηση με την κίνηση και τις δυναμικές ενός γεωπολιτικού ορίζοντα που αλλάζει (αυτό συνέβαινε ανέκαθεν: δείτε μόνο την πορεία των Βαλκανίων κατά τις 3-4 δεκαετίες που πέρασαν).

Κι αφού βρισκόμαστε σε μια ιστορική φάση αλλαγής παγκόσμιων συσχετισμών και τεκτονικών διεργασιών (σε οικονομία και γεωπολιτική), σε φάση μεγάλων τρανταγμάτων και θαλασσοταραχών, είναι λογικό να τεθούν κάποια βασικά κριτήρια υπόστασης και ύπαρξης της Ελλάδας ως χώρας μέσα στο τοπίο που αλλάζει άρδην. Η αστική τάξη της χώρας (αλλιώς, η μεγαλοαστική τάξη ή οι ελίτ) και οι πολιτικές τους εκφράσεις (κυβερνήσεις, κράτος, πολιτικό σύστημα, συστημικά κόμματα) έχουν κάνει την επιλογή της «οχύρωσης» της χώρας στη «σωστή πλευρά της ιστορίας», στην πλήρη πρόσδεση στις ΗΠΑ και την ευρωκρατία. Και ελπίζουν, μέσα από αυτήν την επιλογή, να διαιωνίσουν την κυριαρχία τους εσωτερικά και να διατηρήσουν κάτι από τα στοιχεία μιας κυριαρχίας – οπωσδήποτε περιορισμένης, λόγω των δεσμεύσεων που φέρνει η άνευ όρων πρόσδεση στη Δύση.

Η σχετικά αυτοδύναμη (μην μείνουμε πολύ στον όρο, ας κρατήσουμε την ουσία) πορεία της χώρας γίνεται εξαιρετικά δύσκολη, με τις δύο πλευρές μιας μέγγενης να περιορίζουν τη χώρα και τις επιλογές της: από τη μια η Δύση, το Δυτικό στρατόπεδο και οι ανάγκες του στην αντιπαράθεση με Ρωσία/Κίνα, και από την άλλη η πίεση και οι απειλές από τον τουρκικό επεκτατισμό. Θεωρητικά, η πορεία προς έναν πολυπολικό κόσμο, έναν κόσμο με περισσότερα κέντρα ισχύος, θα μπορούσε να παράσχει όρους μιας εξισορρόπησης των εξαρτήσεων, θα έδινε ίσως τη δυνατότητα εκμετάλλευσης αντιθέσεων και διαφορετικών επιλογών.

Σε παλιότερες εποχές, π.χ. μέσα στη δεκαετία του 1960, μπορούσαν να υπάρξουν οντότητες ακριβώς μέσα από μια ακροβασία εξισορρόπησης ανάμεσα σε διαφορετικές δυνάμεις. Το πιο κοντινό μας παράδειγμα ήταν η Κύπρος υπό τον Μακάριο, που πρώτα κέρδισε μια κολοβή ανεξαρτησία με εγγυήτριες δυνάμεις, στην πορεία εντάχθηκε στο μπλοκ των Αδέσμευτων χωρών, είχε καλές σχέσεις με την ΕΣΣΔ, και αυτά της έδωσαν μια ώθηση να υπάρχει τουλάχιστον μέχρι το 1974. Στη συνέχεια, με κάπως ακρωτηριασμένο τρόπο, χωρίς να μπει στο ΝΑΤΟ και όντας πλήρες μέλος της Ε.Ε. (μέσα από διαρκή δούναι και λαβείν) διένυσε μια ορισμένη πορεία, και τώρα βρίσκεται σε μια κρίσιμη οριακή κατάσταση.

Όμως στη δεκαετία του 1960 και του 1970 ήταν άλλοι οι συσχετισμοί: υπήρχε ένα σε εξέλιξη εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα, υπήρχε ένα τύποις σοσιαλιστικό στρατόπεδο, υπήρχε η κίνηση των Αδέσμευτων χωρών. Τώρα οι όροι είναι δυσμενέστεροι ακριβώς λόγω της μεγάλης απουσίας του υποκειμενικού παράγοντα σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι επιλογές δεν έχουν την γκάμα που υπήρχε άλλοτε, και κανείς δεν κινείται με βάση το δίκαιο και το καλό των λαών και των χωρών.

Ο στόχος της Ουδετερότητας της χώρας

Σε αυτούς τους αρκετά δυσμενείς όρους είναι ωστόσο αναγκαίο να υποστηριχθεί ο στόχος της Ουδετερότητας της χώρας και της υποστήριξης της Ειρήνης, τοπικά περιφερειακά, πανευρωπαϊκά, παγκόσμια. Σε μια τέτοια προοπτική, στην προοπτική ανάδυσης ενός προοδευτικού πόλου αγωνιζόμενων χωρών και λαών σε παγκόσμιο επίπεδο, σαν μια ανάγκη για να μην συρθεί ο κόσμος στη δίνη του πολέμου και του άκρατου ανταγωνισμού ανάμεσα σε καπιταλιστικά κέντρα, ο στόχος της Ουδετερότητας της Ελλάδας μπορεί να αποκτήσει νόημα, να συγκινήσει αλλά και να διασφαλίσει (κι αυτό είναι βασικό και κεντρικό στην παρούσα φάση) όρους ύπαρξης της χώρας. Ύπαρξης και αντίστασης της χώρας και του λαού απέναντι σε ισχυρά ρεύματα ακύρωσης της κυριαρχίας, εθνικού ακρωτηριασμού, παραπέρα κοινωνικού υποβιβασμού και διάλυσης.

Δεν επιτρέπεται να εγκαταλειφθεί οποιαδήποτε επαφή, οποιαδήποτε δυνατότητα. Δεν επιτρέπεται να μην υπάρχουν ενεργητικές πολιτικές για τις πολλαπλές διαστάσεις της χώρας: της ευρωπαϊκής διάστασης, της βαλκανικής διάστασης και της μεσογειακής διάστασης. Από αυτές τις τρεις, η πρώτη έχει πρωτεύουσα σημασία σαν πεδίο σχέσεων και δυνατοτήτων, σαν άμεσα σχετιζόμενη με την πορεία του νεοελληνικού κράτους και πολιτείας, σαν χώρου στο οποίο η Ελλάδα ανήκει αλλά και μπορεί να έχει μια ορισμένη βαρύτητα, όπως και χώρου του οποίου οι εξελίξεις επηρεάζουν άμεσα και ποικιλοτρόπως τις ελλαδικές υποθέσεις. Στον ευρωπαϊκό χώρο, με βάση τον πόλεμο στην Ουκρανία, είναι πιθανότατο να υπάρξουν μεγάλες λαϊκές αντιδράσεις και κινητοποιήσεις. Είναι πιθανό το βάθεμα της πολιτικής κρίσης και ο πόλεμος να οδηγήσουν σε πολύ

μεγάλα τραντάγματα και να τεθεί η ανάγκη μεγάλων διεθνικών αγώνων και κινητοποιήσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ενάντια στη φτωχοποίηση, για το σταμάτημα του πολέμου – καταστάσεις υπό τις οποίες οι πάνω να μην μπορούν να κυβερνήσουν όπως χθες και οι από κάτω να μην θέλουν να κυβερνηθούν άλλο όπως μέχρι τώρα, μέσα στον πόλεμο και την πολεμική οικονομία. Παράλληλα, η ευρωπαϊκή διάσταση μπορεί να συμπεριλάβει τη βαλκανική διάσταση σε μεγάλο βαθμό. Αλλά και οι σχέσεις με τη Ρωσία πρέπει να αντικρίζονται σαν κομμάτι του ευρωπαϊκού χώρου, κι όχι σκέτα ως ευρασιατικού χώρου. Άρα, η Ευρώπη πρέπει να απαλλαγεί από τον ατλαντισμό. Ο ατλαντισμός βλάπτει σοβαρά –ίσως και ανεπανόρθωτα– την Ευρώπη σε όλες τις διαστάσεις.

Οριοθετήσεις

1. Απέναντι στην κυρίαρχη άποψη της άρχουσας τάξης στην Ελλάδα και τον στρατηγικό της προσανατολισμό («προχωρημένο φυλάκιο», «αξιόπιστος και πρόθυμος σύμμαχος», «σωστή πλευρά της ιστορίας», αντιρωσική υστερία κ.λπ.).
2. Καταγγελία του τυχοδιωκτισμού που επιδεικνύουν οι οικονομικές και πολιτικές ελίτ της χώρας, οι οποίες ποντάρουν στον πόλεμο και στην πιστή συμμαχία-δουλοπρέπεια προς τον ευρωατλαντισμό, αδιαφορώντας για την Ελλάδα, τη συνοχή της κοινωνίας, την εθνική κυριαρχία, και επιδιώκοντας –μέσω του τυχοδιωκτισμού τους– να ωφεληθούν τα ιδιοτελή τους συμφέροντα.
3. Καταγγελία του πολιτικού συστήματος, της μεγαλοαστικής τάξης και των μερίδων της που βαθαίνουν και αναπαράγουν τα δεσμά της εξάρτησης της χώρας και της εμπλοκής της στις εκστρατείες της Δύσης.

4. Διαχωρισμός από όλες τις αντιλήψεις που δεν αναγνωρίζουν τον τουρκικό επεκτατισμό και τον κίνδυνο που αυτός αποτελεί για τη χώρα και το λαό μας.
5. Τα τελευταία 12 χρόνια έχουν ηττηθεί σε όλη τη γραμμή οι θεωρίες ότι η Ελλάδα είναι ιμπεριαλιστική χώρα. Σχεδόν ολόκληρη η αριστερά είχε προσχωρήσει σε αυτήν τη θέση, λοιδωρώντας κάθε αναφορά στο εθνικό, αδιαφορώντας για την αναγκαία σύνδεση εθνικού και κοινωνικού. Οι ποιότητες που αναδείχθηκαν με τα μνημόνια και την εποπτεία, τις Πρέσπες, την αδράνεια της Ελλάδας απέναντι στον τουρκικό επεκτατισμό κ.λπ. δείχνουν ότι είχαμε επί της ουσίας εμβάθυνση της εξάρτησης (ποιότητα) οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά. Αυτό δεν μπορεί να θεωρείται «λεπτομέρεια».
6. Το τρίπτυχο «εξάρτηση – εκμετάλλευση – πόλεμος», στην ενότητά του για την περίπτωση της χώρας μας, αποκτά ξανά μια ιδιαίτερη σημασία στον προσανατολισμό του λαϊκού κινήματος. Αυτές οι «αλήθειες» για τη χώρα μας πρέπει να συνδέονται με όλους τους στρατηγικούς στόχους (ελευθερία, χειραφέτηση, διεθνής κοινότητα των λαών, μετάβαση σε μια μετακαπιταλιστική κοινωνία, μεγάλα εγχειρήματα σε αυτήν την κατεύθυνση κ.ο.κ.).

Συμπερασματικά

Υποστηρίζουμε ότι χρειάζεται αγώνας και αντίσταση για να εξασφαλιστεί η ύπαρξη, η ακεραιότητα, η διασφάλιση της εθνικής και λαϊκής κυριαρχίας. Είναι αναγκαίο να προωθηθεί ο στόχος της Ουδετερότητας της χώρας μέσα από μια πορεία ανάκτησης βαθμών κυριαρχίας σε όλους τους τομείς, μέσα από την προώθηση μέτρων υπεράσπισης του λαϊκού εισοδή-

ματος και μέτρων κοινωνικής δικαιοσύνης, μέσα από την αποφασιστική απόκρουση του τουρκικού επεκτατισμού, μέσα από την μη εμπλοκή σε στρατιωτικές πολεμικές επιχειρήσεις εκτός των συνόρων μας, μέσα από την άρνηση να μετατρέπεται η χώρα σε ορμητήριο ενάντια σε άλλες χώρες, μέσα από την κατηγορηματική αντίθεση στο να λογαριάζεται η πατρίδα μας ως «ΝΑΤΟϊκό έδαφος». Και φυσικά μέσα από τη βελτίωση των σχέσεων με Ρωσία και Κίνα –όπως και με όλες τις υπόλοιπες χώρες– υπό αμοιβαία επωφελείς όρους. Η Ελλάδα οφείλει να μετατραπεί σε χώρα ειρήνης, σε παράγοντα ειρήνης κι όχι πολέμου.

Με τρόπο άμεσο επιβάλλεται να αναπτυχθεί συνείδηση και κίνηση, πολιτική βούληση και πίεση προς την όποια κυβέρνηση σε μια κατεύθυνση:

- απεμπλοκής από τον σε εξέλιξη πόλεμο,
- σταματήματος κάθε δραστηριότητας των στρατιωτικών βάσεων στις επιχειρήσεις του πολέμου,
- μη αποστρατιωτικοποίησης των νησιών και μη αποστολής του οπλισμού τους στην Ουκρανία,
- μη υπερψήφισης κυρώσεων ενάντια στη Ρωσία,
- καταγγελίας της ΝΑΤΟφροσύνης και του ενδοτισμού.

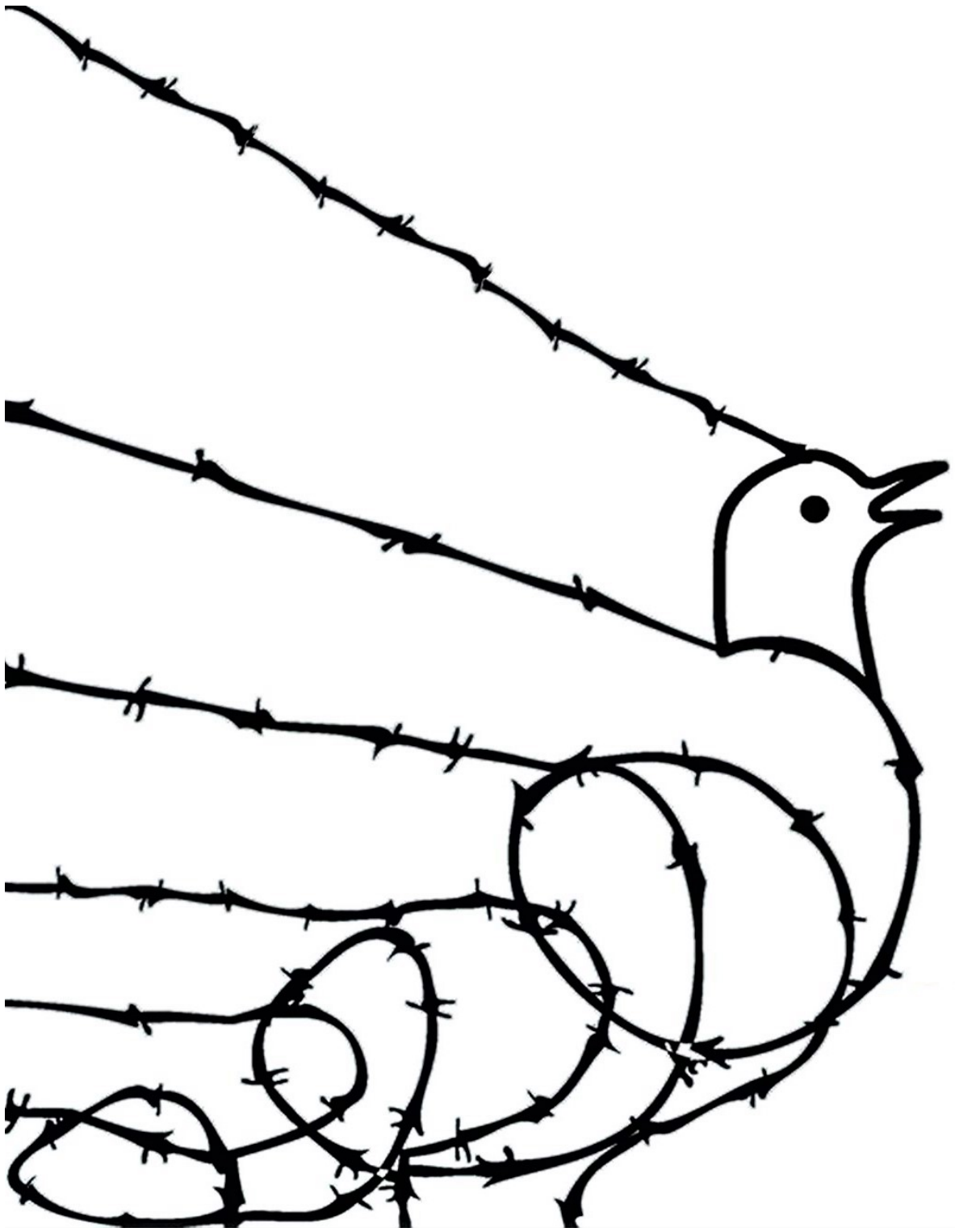
Παράλληλα, σαν χώρα που ανήκουμε στον ευρωπαϊκό χώρο, να αγωνιστούμε:

- Ενάντια στη ΝΑΤΟϊκή Ευρώπη και τον ευρωατλαντισμό.
- Ενάντια στη Γερμανική Ευρώπη.
- Ενάντια στην Ευρώπη της πολεμικής οικονομίας και της προετοιμασίας για πόλεμο κατά Ρωσίας και Κίνας, όπως και κατά άλλων χωρών (Μέση Ανατολή, Αφρική κ.λπ.).

Να αγωνιστούμε ώστε:

- Να υπάρχει ολόκληρη η Ελλάδα, και όχι να «λιγοστέψει» – ακρωτηριαστεί – κουρελιαστεί.
- Να υπάρχει ως κυρίαρχη χώρα, όχι ως υποτελής – δορυφόρος – αποικία.

Θα μετράμε φίλους, ουδέτερους ή εχθρούς πάνω στη βάση επίτευξης των παραπάνω στόχων.

Οκτώβριος 2022

ΚΟΕ